

NbV

NÁRODNÍ INSTITUT PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

BOBRNÍK

vybrané literární práce z literární,
historické a fotografické soutěže

DANIEL

13. ročník - 2015/2016

SOUTĚŽ DANIEL 2015-2016 - literární část
Výsledková listina - I. kategorie
(8. a 9. ročník ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií)

Pořadí	Autor příspěvku	Rok nar.	Adresa školy (kraj)	Název příspěvku
1. místo	Jan Schneider	2001	Gymnázium, Tomkova 45, 779 00 Olomouc-Hejčín (Olomoucký)	Směr „Germany“
2. místo	Zuzana Osobová	2001	Gymnázium Dr. Ant. Randy, Dr. Randy 13, 433 01 Jablonec nad Nisou (Liberecký)	PRA, PRA
3. místo	Vojtěch Jaroš	2001	Gymnázium Z. Wintra, nám. J. Žižky 186, 269 01 Rakovník (Středočeský)	Praděda
Čestné uznání	Johana Ernestová	2001	5. ZŠ, Moskevská 2929, 272 04 Kladno (Středočeský)	Deník Emily + básně
Čestné uznání	Petr Šťastný	2002	5. ZŠ, Moskevská 2929, 272 04 Kladno (Středočeský)	Neuvěřitelný příběh

Výsledková listina - II. kategorie (střední školy)

Pořadí	Autor příspěvku	Rok nar.	Adresa školy (kraj)	Název příspěvku
1. místo	Tereza Třetinová	1998	Gymnázium, Smetanova 168, 672 01 Moravský Krumlov (Jihomoravský)	Sklenice vína
2. místo	Michaela Augustinová	1996	Konzervatoř, Kopeckého sady 10, 301 00 Plzeň (Plzeňský)	Holokaust v novém designu
2. místo	Tereza Dzurjová	1997	OA a jazyková škola, Pařížská 15, 400 01 Ústí nad Labem (Ústecký)	Symbols...
3. místo	Karolína Kahounová	1999	Konzervatoř, Kopeckého sady 10, 301 00 Plzeň (Plzeňský)	Babiččino tajemství
3. místo	Jan Reiser	1996	Gymnázium Josefa Jungmanna, Svojsíkova 1015/1ak, 412 65 Litoměřice (Ústecký)	Dopis z koncentračního tábora
3. místo	Anna Satoriová	1998	Gymnázium Fr. Procházky 324, 342 01 Sušice (Plzeňský)	Chlapec s modrou knihou
Čestné uznání	Martina Reichlová	1999	Gymnázium Olgy Havlové, Marie Majerové 1961, 708 00 Ostrava-Poruba (Moravskoslezský)	Jen já a mé vzpomínky
Čestné uznání	Tereza Vysloužilová	1999	Cyrilometodějské gymnázium, Komenského 17, 796 01 Prostějov (Olomoucký)	Předhození

Obsah

Holocaust v novém designu	6
Symboly	10
Tři příspěvky	13
Babiččino tajemství	18
Pra, pra	26
Jen já a mé vzpomínky	28
Chlapec s modrou knihou	33
Směr „Germany“	38
Sklenice vína	41
Předhození	43
Praděda	51

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV) je přímo řízená organizace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) s celostátní garancí dalšího vzdělávání a profesního rozvoje pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Mnoholetá tradice a zkušenosti v oblasti vzdělávání a rozsáhlá síť našich metodiků, odborných garantů i externích spolupracovníků nám mimo jiné umožňuje kvalitní a celoplošnou realizaci úkolů vyplývajících ze státních priorit i rezortních projektů Ministerstva školství. Pro cílové skupiny zajišťujeme komplexní nabídku vzdělávacích a konzultačních služeb, metodickou a odbornou podporu a zároveň dokážeme operativně reagovat na aktuální i specifické potřeby a požadavky škol a pedagogů v jednotlivých krajích České republiky. Garantujeme také systémovou péči o nadané či mimořádně nadané děti a mládež a cílenou podporu pedagogů pro práci se specifickými skupinami žáků, jako např. děti/žáci-cizinci či společné vzdělávání.

Oblastí podpory nadání se v NIDV věnuje oddělení **Talentcentrum**, které je členem Sítě evropských talentcenter na podporu rozvoje nadání a péče o nadané. Od roku 2014 je v souladu s Koncepcí Podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014-2020 pověřeno MŠMT vytvořením Systému podpory nadání v ČR. Cílem systému je maximální rozvoj a plné využití potenciálu všech dětí včetně rozvoje jejich tvořivosti, a to již od předškolního věku. Tato podpora je dlouhodobá a systematická. Zahrnuje oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání.

Systém podpory nadání vychází z aktivit, které se již osvědčily. Navíc by měl přinést propojení organizátorů a dalších subjektů, které se na odhalování, podpoře a uplatnění nadání dětí a žáků jakýmkoli způsobem podílejí.

Pedagogům může systém nabídnout přehled o dostupných aktivitách včetně možností vzdělávání a o dlouhodobých záměrech krajů v oblasti podpory nadání. Žákům a dalším aktérům pak může přinést informovanost o nabídce možností podpory nadání v jejich kraji či na celostátní úrovni.

Do systému jsou zařazeny také další aktivity organizované Talentcentrem NIDV: program Talnet a soutěže (aktuální informace

o Systému podpory nadání včetně soutěží a Talnetu naleznete na www.talentovani.cz). Talentcentrum garantuje 14 soutěží vyhlašovaných MŠMT a určených především pro žáky základních a středních škol v celé ČR, mezi něž se řadí i soutěž Daniel.

V letošním ročníku soutěže Daniel se objevila celá řada příspěvků, které nás velmi silně oslovily. S nejzajímavějšími z nich se můžete seznámit i Vy prostřednictvím tohoto sborníku.

Vaše NIDV

„Podle dalších zpráv, které jsem viděl, jsem pochopil, že v Česku je rasismus docela aktuální téma. Jednou jsem viděl, jak Romové napadli bílého člověka, pak zase bílý Roma. Chtěl jsem to změnit. Chtěl bych, aby se lidé respektovali, tak jako se respektujeme já a můj kamarád. Moc jsem si přál, aby byly zničeny všechny teroristické organizace, jako jsou Islámský stát, Tálibán a další.

Ve škole jsme dostali úkol napsat, kam půjdeme na vysokou školu a co bychom chtěli dělat. Já poprvé napsal něco v češtině a bylo to: „Chci jít do politiky, abych mohl dělat to nejlepší pro obyvatele Česka. Pro ateisty, křesťany, židy a muslimy.“

(úryvek z oceněné práce Jana Schneidera, Gymnázium Olomouc-Hejčín)

Sborník vybraných oceněných prací 13. ročníku literární části soutěže Daniel 2015/2016

- soutěž věnovaná problematice holocaustu a rasismu -

Soutěž Daniel vznikla u příležitosti vyhlášení 27. ledna Dnem památky obětí holocaustu a prevence zločinů proti lidskosti. Z toho vychází i téma – holocaust a jeho reflexe, současné rasové problémy a problematika soužití různých etnik v ČR. Soutěž vyhláší MŠMT, od 2. ročníku je garantem soutěže Národní institut dětí a mládeže (NIDM). Po zrušení NIDM (k 31. 12. 2013), převzal od 1. 1. 2014 garanci nad soutěží Národní institut pro další vzdělávání (NIDV). Záměrem soutěže je oslovit žáky od 8. ročníku ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (I. kategorie soutěže) a studenty všech typů SŠ (II. kategorie soutěže). Zájemci mohou zasílat své příspěvky do tří soutěžních oborů: literárního (poezie, povídky, fejetony, eseje a další literární formy s uvedenou tematikou), historického (dějepisné studie týkající se tématu) a fotografického. Občas se však objeví i práce žáků 7. třídy.

Soutěž od prvních ročníků probíhá ve spolupráci s celou řadou institucí, organizací i osobností, pro jejichž činnost je uvedená problematika zásadní a určující a bytostně se jich dotýká. Na organizaci se spolupodílí především Kulturní a vzdělávací centrum Židovského muzea v Praze, dále spolupracujeme s Muzeem romské kultury v Brně, Památníkem Terezín, Mezinárodním křesťanským velvyslanectvím Jeruzalém, Centrem vizuální historie Malach a s Občanským sdružením Respekt a tolerance.

Za dobu své existence si soutěž získala celou řadu příznivců z řad pedagogů i rodičů. Hlavní dík však patří všem, kteří se zamýšlejí nad

tímto jistě nesnadným, ale nesmírně závažným tématem a rozhodnou se něco vytvořit a svůj příspěvek nám zašlou.

Poznámka: Příspěvky ve sborníku mohou být redakčně kráceny.

„Zpozorovala jsem zvláštní útvar v podlaze, který obvykle ležel přesně pod třetí květinou...

Zdálky to vypadalo, jako by do podlahy byl vyražen čtverec. Avšak když jsem se k místu více přiblížila, zjistila jsem, že část podlahy je zřejmě od zbytku oddělená!

Natáhla jsem ruku, jestli půjde dát pryč. Několik prstů jsem schválně vložila do úzkého otvoru mezi čtvercem a normálním dřevem. I díra byla snad úmyslně vyrobena!

Čtverec jsem odložila na stranu... Zatajil se mi dech.

Ve vyhloubeném otvoru ležela stará kniha se zažloutlými listy. Honem jsem ji vytáhla a přečetla si nadpis: Charlotte Cohn, 1938.

Tento deník mne dozajista změní. Změní vše, co jsem kdy viděla. Vše, v co jsem kdy věřila.

To jsem věděla předem.“

(úryvek z oceněné práce Karolíny Kahounové, Konzervatoř Plzeň)

Holocaust v novém designu

Michaela Augustinová (19 let), Konzervatoř Plzeň

2. místo ve II. kategorii

„Co si dneska fotil?“ zeptal se Sami.

„Normálka. Pár mrtvých teroristů,“ zabručel policejní fotograf nevrle.

„Zase ve vojenský nemocnici Tišrín?“

„Ne, dneska v Mezzehu. A co je ti vůbec po tom?!“

„Tome, v poslední době seš divnej. Všecko tě vytočí. Sidra na tebe žalovala, žeš jí seřval i za to, že ti upekla perník! Neměl bych ti to říkat, ale seš můj nejlepší kámoš...“

„Ať jde někam, celá Sidra! Na jídlo nemám ani pomyslení.“

„To je pravda, hrozně jsi zhubnul. Mimochodem na Rossimu se prý taky utrhuješ. A na zbytek rodiny taky,“ řekl Sami starostlivě.

„Blbost!“

„Vážně o tom nechceš mluvit?“

„Si myslíš, že musíš všecko vědět, dyž seš inženýr?! Dej mi pokoj!“ vykřikl Tom a rychle odešel, aby nebylo vidět jeho zoufalství.

Dalšího rána se vydal do práce. Cítil k ní takový odpor, že si přál být těžce nemocen, přejet autem nebo zastřelen – to mu bylo fuk. Jen nemuset znova do noční můry.

„Vyfotografujte tato těla od čísla jedna do čísla třicet. Detail obličeje, snímek hrudi, záběr končetin. Pak můžete jít,“ nařídil patolog monotónně jako každý den.

Tom kvapně pořizoval snímky a snažil se nevnímat šílený zápach té nesnesitelné rutiny. Rozkládající se rutiny prolezlé červy.

„Rychleji!“ sekýroval ho patolog.

„Prosím vás...“ začal Tom mdle.

„Nemluvit! Dotazy nejsou dovoleny.“

„Nechci se ptát. Jen si potřebuju odskočit.“

„Tak honem! A hned se vraťte. Brzy přivezou další.“

Tom vypadl z nenáviděné místnosti. Několik minut plakal, pak si umyl obličej, ale záhy se rozplakal znovu. Někteří bývalí kolegové fotí vykradené obýváky, kuchyně ohořelé po explozi papiňáku, domácnosti po menších či větších nehodách. A on... To poznání do něj už potisící sjelo jako blesk

a zapálilo les ponurých myšlenek. V ohni zmíral dub spravedlnosti, ohořelá borovice svědomí se kroutila, jedle lidskosti už byla na troud. Jediné, co zůstalo, byly kořeny – zárodky někdejšího lidského citu, ovšem neviděné a jakoby pohřbené pod hlinou.

Takhle přece není možné žít. Rozhodl se, že o té zkáze Samimu řekne.

Když přišel do domu svého kamaráda, sotva pozdravil. Pohledem přelétl celou místnost, zatáhl závěsy a zamkl. Šokovaný Sami se chvíli nezmohl ani na slovo.

„Chceš mluvit o něčem důležitým...?“ poznamenal pak.

„Důležitý je slabý slovo,“ zašeptal fotograf, „jde o moji práci. Už dávno nefotím teroristy, ale oběti. Oběti Asadova režimu. Celkem nevinný lidi, co nenásilně protestovali a režim je umučil.“

Sami zbledl, ale neodvažoval se kamaráda přerušit.

„Jsou to šílený fotky. Šílený! Ty chudáci mají popáleniny od svíček, jsou pořezaní a vychrtlí až běda, některým chybí oči nebo jim někdo vymlátil zuby. Sami...?“

„Poslouchám,“ řekl inženýr vážně.

„Ty lidi vypadají jak po holokaustu! Představ si bejt poblíž zhmotněného zla, co se vod druhý světový války vrátilo z pekel. Dřív chtěl režim po věznicích aspoň informace, ale teď? Mučí jen proto, aby umučili. Já už tu práci nemůžu dělat! Nemůžu! Zblázním se...“

Sami seděl nehnutě, skelnýma očima se díval před sebe. Tak proto...

Diskutovali dlouho do noci. Tenhle rozhovor se však od všech předchozích lišil. Nebylo to povídání nazdařbůh, jak to dobří přátelé dělávají, dnes každé slovo klesalo pod tíhou významu, každá hláska byla naplněna hořkostí.

„Nejdřív byly mrtvolý označený cedulkama se jmény, ale postupně se od tohohle luxusu upustilo, už jsou tam jenom čísla,“ vyprávěl Tom.

„To je příšerný...“ zašeptal Sami. „O tom se musí lidi dovědět.“

Smluvili se, že Tom bude nadále docházet do zaměstnání a fotografie bude vynášet ven na flash disku.

„Tímhle můžeš světu ty hrůzy, co se dějou v Sýrii, ukázat. Bez důkazu by těžko kdo uvěřil, že se historie opakuje. A tentokrát zdaleka nejde jen o Židy!“

„To je strašně riskantní! To nemůže vyjít!“ zalekl se Tom.

Ale Sami ho přesvědčil: „Ty to zvládneš.“

Následujícího dne se Tom bál jít do práce víc než jindy. Připadalo mu, že je na něm vidět jistá změna. Čtyři vojenské kontroly, přes které po práci bude muset jako obvykle projít, si určitě všimnou, že s ním něco není v pořádku. Prozradí ho nějaká drobnost – třesoucí se ruce, zpocené čelo, zoufalý nesouhlas v očích... Prošacují ho obzvlášť pečlivě a najdou

flashku. Bude následovat výslech. A výsledky Asadova režimu nekončí jinak než smrtí. To je dané, nezlomné, nepopíratelné, přirozené jako zákon gravitace.

„Vy vyfotografujete těla pět set až pět set šedesát,“ ukázal patolog na Toma a jeho kolegovi Adimovi poručil: „A vy těla od pět set šedesát jedna dále.“

Oba fotografové zběsile cvakali snímky a těšili se, až je vystřídají kolegové na noční směnu. Snažili se, aby už měli šichtu za sebou.

Už několik měsíců se muselo fotit nepřetržitě – mrtvol bylo tolik, že naplnily nejen márnice a nemocnice, ale také utajené garáže ve střežené čtvrti Mezzehu. Obyvatelům začalo být podezřelé, že se ke zlověstným budovám slétají hejna ptáků.

Najednou Adim vykřikl: „Pojďte sem! Ten člověk dýchá!“

Patolog se zamračil. „A co já s tím? To úplně zkazí výpočty!“

Přiběhl voják stojící opodál.

„To se tomu fotografovi jenom zdálo,“ řekl patologovi, „nebojte se, vyřídím to s ním.“ A ráznými kroky se přibližoval k tělu, které mělo tu drzost ještě dýchat.

Adim se okamžitě vzdálil pod záminkou, že musí na záchod. Tom by byl přísahal, že odešel plakat. Sám měl co dělat, aby neprojevil známku emocí.

Od této děsivé příhody Tom fotky vynášel s ještě větším přesvědčením. Strach měl stále, ale ne už tak obrovský jako poprvé. I z tohoto rizika se stala rutina. Byl jako horolezec, který již navykl příkrostiti skalních stěn, nebo závodník, jenž místo smrtící rychlosti vnímá vítr.

Jednoho dne, zhruba dva měsíce od doby, co začal hazardovat se životem svým a své rodiny, aby uchránil jiné, mu byly před objektiv předloženy mrtvolý děti. Bylo jich přes čtyřicet. Toma se zmocnil nevylicitelný odpor k těm, kdo je zabili, i k dalším článkům mašinerie. Už dávno nenáviděl všechny stoupence Asadova režimu včetně svých nadřízených, kteří řídili fotografování masových vražd, a včetně jejich nadřízených, kteří si fotografiemi ověřovali, že je úkol splněn. A včetně doktorů, kteří byli připraveni dosvědčit, že oběti zemřely v jejich nemocnicích. Už dávno si přestal zastírat, že je považuje za lidské bytosti. Ale vraždit děti, to se mu zdálo ještě neodpuštěnější.

Když toho dne procházel vojenskou kontrolou, musel se obzvlášť přemáhat, aby nedal najevo hrůzu a pohrdání. Jen stěží ovládal třes v rukou a pohledem raději uhýbal.

„Co má znamenat to vaše divné chování?“ zeptal se najednou důstojník.

Tom doufal, že dotaz platí některému z jeho právě prověřovaných kolegů.

„Proč děláte hluchého, člověče? Dívejte se přece na mě, když s vámi mluvím!“ křikl voják. Fotografovi se na tisícinu vteřiny zatmělo před očima, ale záhy uposlechl a otočil se. „Promiňte, myslel jsem, že mluvíte na někoho jiného.“

„To si tu myslí každý, kdo má co vysvětlovat.“

Tom polkl. Věděl, že se ocitl na tenkém ledu. „Co chcete, abych vysvětlil?“ pokusil se o klid. Všimli si snad něčeho? Mého zděšeného pohledu?

„Vaši zvláštní pracovní morálku. Pozorujeme ji dva měsíce.“

A je to. Tom cítil, že jeho život visí na vlásku. Připadalo mu, že už skoro nepatří mezi živé. Tak tedy nejde jen o jeho výraz. Teď mu sdělí, že celou dobu o jeho vynášení fotek vědí, a zastřelí ho. Nakonec nebude ani první ani poslední. Kéž by ho Sami tenkrát nepřemluvil! Ale na tom teď nesejde – je pozdě.

„Proč zůstáváte v práci vždy o pár minut déle než jiní?“ zeptal se voják přísně. Zkouší mě, nebo od začátku ví, že fotky stahuju, a jen se chce pobavit mým chabým lhaním? přemítal Tom rozčileně. Přesto odpověděl co možná nejklidněji: „Znovu si prohlížím fotky, co jsem pořídil.“

„A proč?“

Je snad ještě nějaká naděje na záchranu? „Při focení musím spěchat. Kolegoví se stalo, že v takovém spěchu omylem vyfotil jedno tělo dvakrát a jedno vůbec. Já... Bál jsem se, aby se mi nestalo totéž. Kdyby se to zjistilo až další den, těla už by byla odvezena a chyba by nešla napravit.“

„Chcete snad tvrdit, že vám jde jenom o pořádek?“ Z kontrolorova výrazu se nedalo nic vyčíst.

„Ano,“ hlesl bezbarvě. Bylo mu jasné, že taková hloupá lež nemůže projít. Důstojník k němu rychle napřáhl ruku, Tom ji však vnímal jako ve zpomaleném filmu. Tak, teď mě zastřelí – přece jen flashku objevili! pomyslel si, zatímco vojákova paže se zvedala.

Kontrolor však nedržel pistoli. Slavnostně Tomovi potřásl rukou a prohlásil: „Jen tak dál! Pořádek je důležitý. Líbí se mi vaše zodpovědnost.“

Fotograf se z budovy vypoťácel téměř v mdlobách.

Tomův strach opět narostl. Jektavý hlas hrůzy se svářil se smyslem pro spravedlnost. Když se v noci budil, popadala ho zbabělá touha všechny fotky vymazat, zbavit se břemene, které ho drtilo silou skály. Děs postupně prolézal skuliny mezi jeho myšlenkami, prorůstal je jako černý lišejník a došlo to tak daleko, že zakryl jejich povrch. A tak opustil zemi.

V průběhu měsíců vynesl padesát pět tisíc fotek, z nichž každá by vydala na rozsudek smrti. Jako jeden ze statisíců běženců je stále na útěku a pod krycím jménem Caesar šíří po Evropě, co se děje v Sýrii.

Symbols

**Tereza Dzurjová (17 let), Obchodní akademie a JŠ s právem SJZ,
Ústí nad Labem, 2. místo ve II. kategorii**

Hákový kříž

Jmenuji se Hans. Žiji v New Yorku. Ted'. Ted' - co to znamená? Pro většinu lidí je TED' jiný výraz pro 14. 1. 1975. Pro mě TED' znamená přesně 30 let ode dne, kdy jsem zbaběle utekl ze své práce. I když byla moje práce nezvyklá a neměl jsem ji rád, dělal jsem ji šest let. Byl jsem vrah. Vrah, kterého za vraždění dokonce platili. Byl jsem členem jednotek SS. Nejprve v ulicích měst, pak v Terezíně a nakonec v Osvětimi.

V Osvětimi jsem strávil tři roky svého života. Byl jsem při selekci. Rozhodoval jsem, kdo bude trpět a komu bude milostivě dovoleno zemřít. Někdy, když bylo ve službě málo lidí, pouštěl jsem plyn. Poslouchal jsem, jak lidé uvnitř kašlou. Po otevření dveří komory jsem sledoval kolegy a některé vězně, jak vynášejí mrtvá těla (často svých příbuzných) a pálí je.

Byl jsem zrůda. Jsem zrůda.

Když jsem se dozvěděl, že se blíží Spojenci, zbaběle jsem se ze své práce vypařil. Nebyl to takový problém, jak jsem předpokládal. Nebyl to takový problém, jako když se pokoušel prchnout některý vězeň. Toho by bez milosti zastřelili. Ale já? Koho zajímal jeden malý, nenápadný, nesadistický, bezproblémový Němec? Na místě, kde bylo takových stovky, se jeden ztratit mohl. Pokoušel jsem se přemluvit jednoho kolegu, aby se ke mně přidal, ale byl příliš oddaný myšlence, než aby se mnou odešel.

Možná se ptáte, proč jsem prostě nedal výpověď. Kdyby to tak bylo, nikdy bych neměl pokoj. Pořád by mě sledovali, protože jsem znal přesnou polohu tábora a věděl jsem spoustu věcí o svých nadřízených. Takhle se možná pozastavili nad tím, kam se poděl ten malý kulatý chlapík, chvíli mě hledali a pak si řekli, že mě nejspíš dostali Američani.

Vlastně měli pravdu. Američani mě opravdu dostali. Jenže ne tak, jak by si asi přáli.

Požádal jsem o trvalý pobyt a byl mi udělen. Po nějaké době od skončení války jsem zažádal i o americké občanství. Stal se ze mě Američan.

V tu chvíli se mi zdálo, že jsem ... šťastný. Ale noční můry jsem měl pořád.

Do dneška se každou noc vracím ve snech do doby, kdy jsem stál u komory a sledoval, jak pubertáči, kteří ještě nedávno seděli ve školních lavicích, vytahují ven své mrtvé prarodiče. Slyším pláč matek, které přišly o své děti. Slyším německy křičené nadávky a zvuk obušků dopadajících na polonahá těla. Slyším střelbu. Vidím, jak přijíždí další a další vlaky plné nevinných lidí, kteří již brzy zemřou.

Nejdřív jsem si myslel, že noční můry časem zmizí, ale je to 30 let, a nezmizely. Ani se nezmírnily. Už takhle dál nemůžu. Nechci se noc co noc budit udýchaný a zpocený. Ne. Chci to skončit.

Jsem rozhodnutý. Dnes v noci ukončím svůj život. Vím o mostě, kam moc nechodí policejní hlídky. Tam můžu v klidu přerušit své útrpné bytí. Těším se na to, až poletím. Těším se, až se konečně vyspím.

Jak tu tak stojím na zábradlí mostu, přemýšlím, že bych to přeci jen ještě s životem zkusil. Vždyť to vlastně není tak hrozné. NE! Už to dělám zase. Když se mám s něčím nebezpečným vyrovnat, zbaběle prchnu. Tentokrát ne. Tentokrát to dokončím. Už lezu nahoru. Vidíš, světe! Lezu na zábradlí a těžiště přenáším dopředu. Na poslední chvíli se ale zachytím jednoho z pilířů mostu. Nedokážu to. Ale... kdo to támhle je? Někdo ke mně přichází. Je to mut. Oči má upřené na mě. Neznám ho. Vyndává ruce z kapes svého balonového pláště. Já zatím lezu dolů. Dojde až těsně ke mně. Chytne mě za ramena. „Já vím, co jsi zač,“ říká a velmi hbitě skáče přes zábradlí a strhává mě s sebou dolů. Nakonec dnes v noci zemřu, tak jak jsem to plánoval.

Davidova hvězda

Jmenuji se Ezra. Žiji v New Yorku. Mé jméno znamená pomoc. Všichni to vždy chápali tak, že já všem pomáhám, ale po většinu času jsem to byl já, kdo potřeboval něčí pomoc. Už jako dítě. Byl jsem o něco pomalejší než ostatní děti. Učitelé, rodina i spolužáci na mě vždycky brali ohledy. Měl jsem skvělé kamarády i rodinu.

Když mi bylo 19, byli jsme všichni deportováni do koncentračního tábora. Pochopitelně jsme nevěděli, kam jedeme, takže jsme se nijak nebránili. Jediný, kdo něco tušil, byl můj strýc Zakai. Odmítl s námi odjet. Místo toho se rozhodl, že uteče do USA. Jeho jméno bylo na seznamu mrtvých už druhý den. Když nás nahnali do vlaků a sebrali nám zavazadla, bylo už pozdě litovat našich rozhodnutí. V tu chvíli jsme všichni chtěli skončit jako Zakai. Už jsme ho nelitovali. To on z nebe litoval nás.

Ve vlaku většina lidí stála. Já stál nad ženou, která držela v náručí plačící dítě. Jeli jsme dlouho. Hrozně mě bolely nohy. Všichni mlčeli. Z celé cesty si pamatuji jen rachot vlaku a nekonečný řev toho drobečka. Vím, že

jsem si v tu chvíli nejvíc ze všeho přál, aby přestal křičet. Vzpomínám si, že jsem chtěl ticho tak moc, že jsem zatoužil po tom, aby to dítě zemřelo.

Vlak zastavil. Otevřely se dveře a několik neuvěřitelně hlučných Němců nás vyhnalo ven. Všude byl strašný zmatek. Svlékli nás. Některé lidi posílali vlevo, jiné zase vpravo. Nepamatuji si, na kterou stranu jsem šel já, jen vím, že mě oddělili od mé babičky, kterou jsem se snažil celou cestu chránit. Pokusil jsem se k ní dostat, ale něčí pěst mi přistála na obličeji a já spadl na zem. Pár lidí na mě šláplo. Ženě s ubrečeným dítětem se pokusili toho malého uřvánka sebrat. Odmítla se ho vzdát. Bez zaváhání ji na místě zastřelili. Zalitoval jsem, že jsem si přál jeho smrt. Střelbou vznikl ještě větší zmatek. Několik lidí se pokusilo paniku využít jako možnost k úniku. Další střelba. Na zemi ležela mrtvá těla. Odvedli nás z nástupiště pryč. Co se dělo dál, si moc nepamatuji. Myslím si, že za to může ta rána pěstí a následný pád.

Co si pamatuji, je strach z každodenního odvádění lidí z baráků do plynových komor. Někdy nás nutili vynášet mrtvá těla. Mrtvoly byly skoro všude. Kdykoli jsme vyšli ven - na nástup, na práci nebo jen pro pobavení esesáků - narazili jsme na mrtvá těla. Dokonce i když jsme nevyšli ven, bylo kolem nás plno mrtvol. V barácích denně umírali lidé. Někdy trvalo třeba dva dny, než nebožtíka vynesli ven. Představte si, že sdílíte postel s mrtvolou. Když už víte tohle všechno, nejspíš si dovedete představit, jakou úlevou pro nás bylo osvobození. Povedlo se mi odjet do Spojených států. Po určité době jsem se stal právoplatným Američanem.

Cítil jsem se v bezpečí. Ale jen na malou chvilku. Pokaždé, když jsem se pokusil usnout, vybavily se mi vzpomínky na usínání na studené desce, které Němci říkali postel, po boku svého umírajícího otce. Vzpomenu si na spánek trvající zhruba čtyři hodiny denně. Na jedné posteli se dvacetí dalšími vězni. Na zimní noci, kdy nás vyhnali na nástup a několik z nás bezdůvodně zastřelili. Výchovně. Člověk nemůže žít bez spánku. Bez klidného spánku. Budím se se zpocenou tváří a slzami v očích, když si vzpomenu na blízké, o které jsem přišel. Na matku, otce, své bratry. Tohle už dál nevydržím. Nastal čas to skončit. Skok z mostu, přes který denně chodím, bude ideální.

Tak jsem tu. Stojím u zábradlí a naposledy zvažuji své rozhodnutí. Na mostě jsem jen já a ... tamhle někdo stojí na zábradlí. Vždyť já toho muže znám. Ten mě praštil do obličeje, když jsem se snažil dostat ke své babičce. Očividně mu svědomí nedovolí žít klidně. Přicházím k němu blíž. Slézám ze zábradlí. Nejspíš nemá dost odvahy na skok. Ale zaslouží si zemřít. Za to, kolik lidí zabil, si zaslouží smrt. Je to ale zbabělec. Sám si život vzít nedokáže. Pomůžu mu.

Tři příspěvky

**Johana Ernestová (15 let) Základní škola, Moskevská, Kladno
Čestné uznání v I. kategorii**

Co by řekli...

Dítě

Dnes jsem viděla
své rodiče naposledy.
Já zůstávám ale pořád v naději,
že se ještě uvidíme.

Samozřejmě mám strach,
ale nejsem sama, kdo se bojí.
Je tu spousta jiných dětí.
I mladších než já.

Dnes ráno nás nahnali do sprch.
Vůbec jsem nechápala proč.
Pustili nám tam plyn.
A v tu chvíli jsem si to
uvědomila...

Já i mnoho dalších...
se začalo dusit.
Viděla jsem, jak umírají.
A já s nimi usnula...

Už navždy.

Dozorce

Dnes ráno
přivezli další várku.
Bylo to strašné.
Je mi všech tak líto.

Musely jich být tisíce,
jako obvykle.
Ale byly to samé děti.
Takové nevinné duše.

A já jsem je měl
nahnat do sprch.
Aby tam umíraly.
To přece nejde!

Ale musel jsem.
Přece jen se bojím o rodinu.
Nechci ji ohrožit.
A tak jsem je tam ... nahnal.

Po návštěvě Terezína - Oni a ti druzí

Jídlo

Vraždili tam lidi,
přitom sami byli taky lidi.
Mučili, bili, vraždili,
ale přitom oni sami si užívali.

Jídlo bylo bídnejší,
než kdyby krmili dobytek.
Ale přitom sami
měli hostiny a jedli do sytosti...

Rodiny

Zabavovali jim nábytek a cennosti,
přitom sami měli věcí víc než dostatek.
Rozdělovali rodiny,
ale ty jejich byly pohromadě.

Nechali je umírat v bolestech,
přitom sami pečovali o své zdraví.
I když se jim stalo něco malého,
měli lékaře hned po ruce.

Cely

Když se někdo pokusil utéct,
hned ho zastřelili.
Přitom sami
odcházet mohli, jak chtěli.

Zavírali je do tmavých cel,
ale sami měli světla spoustu.
Rvali jich do cely tolik, kolik se jich tam vešlo.
Přitom oni měli místa dostatek...

Deník Emily - 1941

To jsme my:

Já - Emily Jordová (dvanáct let), maminka - Ema Jordová (třicet jedna let), bráška - Karel Jord (pět let), tatínek - Jan Jord (třicet tři let), prababička - Kateřina Jordová (sedmdesát let), sousedka paní Bričová - Bety Bričová (čtyřicet pět let).

29. 10. 1941 v šest večer

Včera jsem měla dvanácté narozeniny a dostala jsem tento deník, do kterého právě teď píši, a novou tužku. Přišla celá rodina a měli jsme i malý dort, byly to moje nejlepší narozeniny, co jsem kdy měla.

31. 10. 1941

Dnes jsem se starala o mého brášku, protože tatínek byl v práci a maminka toho měla hodně.

1. 11.

Hrála jsem s tátou šachy, už mi docela jdou.

2. 11. – v osm ráno

Dnes jsem měla jít do školy, ale je zavřená, protože u nás ve městě jsou převážně samí Židé a prý už nesmíme chodit do školy. Ale nechápu proč.

6. 11.

Dnes jsem měla soukromé učení, když je škola zavřená. Učí mě tátova kolegyně z práce.

Teď jsem dlouho nepsala, protože jsem toho měla hodně.

8. 11.

Včera jsem nepsala, protože jsem na to neměla sílu. Umřelo mi totiž moje milované morče Skvrnka. Ještě teď je mi pořád do breku.

9. 11.

Dnes se učím na test z matematiky.

11. 11

Včera jsem nepsala, protože jsem se ještě učila.

12. 11.

Dnes nechápu, co se to venku děje. Přijeli sem Němci a nastěhovali se do domů, i když neví, kdo tam bydlí. Paní Bričovou a prababičku z domů přímo vystrnadili, a tak teď bydlí u nás. A já se teď dělím o svůj pokoj s bráškou, ale nevadí mi to.

16. 11.

Dnes tatínek zašel koupit slepice a králíky, ale musel to vzít přes pole a les, aby ho neviděli Němci. Nesmíme totiž vycházet po šesté hodině večerní.

17. 11.

Zítra zase nebudu psát, protože se musím učit na test z fyziky a chemie. A ani pozítří nebudu psát.

21. 11.

To byla včera teda fuška – ty testy z fyziky a chemie, jsem ráda, že už to mám za sebou.

22. 11.

Dnes jsem uklízela králíkům a slepicím.

23. 11.

Museli jsme udělat všem králíkům a slepicím místo v našem domě a vyrobit jim kotce, aby se tam vešli. A tak teď bydlí na půdě. Museli jsme to udělat, protože venku už je zima a taky aby nám je Němci nesebrali.

26. 11.

Včera ani předevčírem jsem nepsala, protože jsem se učila na angličtinu.

27. 11.

Už jsem dostala vysvědčení a mám samé jedničky. Dostala jsem za to od maminky a tatínka gumu a ořezávatko, od prababičky tužku.

28. 11.

Dnes jsem s tatínkem ještě dodělávala a uklízela na půdě slepicím a králíkům i bráška nám pomáhal.

29. 11. – v šest večer

Dnes jsem hlídala brášku, protože maminka toho měla hodně a tatínek ještě upravoval kotce králíkům. A Karel se nám tam akorát pletl pod nohy.

30. 11. – ve tři

Dnes k nám přišli Němci a chtěli, abychom si zabalili, že prý některý den pro nás přijdou. Nechápu to a maminka ani tatínek mi nechtějí říct, co se děje.

1. 12. - večer

Maminka mi dnes řekla, ať si tedy zabalím, ale jen ty nejnutnější věci.

2. 12.

Dnes mě maminka naučí zapečené brambory.

3. 12.

Včera jak jsem se učila ty zapečené brambory, všem moc chutnaly.

4. 12.

Před chvílí sem vtrhli Němci a něco řešili dole v předsíni s tatínkem, ale nevím co, protože mě maminka poslala i s bráškou do pokoje.

5. 12. - odpoledne

Vůbec nevím, co to tam včera řešili, ale všichni jsou vystrašení. Jenže nikdo mi nechce říct, co se děje.

6. 12.

Tatínek nás vyhnal na půdu, ať se tam prý schováme. Jsme tu všichni kromě tatínka.

6. 12. – v pět odpoledne

Pořád jsme na půdě a dole jsou Němci, ale nevím, co tam dole řeší. Není to tu slyšet.

7. 12 – v deset ráno

Němci nás teď všechny odvázejí, jsou tu s námi téměř všichni naši sousedé, ale nevím, kam nás vezou.

7. 12. – je dvanáct, přesně poledne

Jsem s bráškou v nějakém táboře, ale maminku a tatínka odvezli dál. Maminka mi řekla, ať se ničeho nebojím a ať jsme s Karlem pořád spolu.

7. 12. – ve dvě odpoledne

Vzali nám kufry, ale naštěstí jsem si deník schovala pod tričko a bráška si svého medvídka schoval pod tričko a v něm má prý hodinky.

7. 12. – ve čtyři

Jsmo v nějakém pokoji.

8. 12. – je pět hodin

Máme všichni hrozný hlad, nedali nám nic k jídlu.

9. 12. - večer

Přijely další děti, ani se pomalu nevejdeme do pokoje, ve kterém jsme.

10. 12.

Dnes jsme nic nedělali.

11. 12. – ve tři odpoledne

Asi zhruba polovinu dětí někam odvedli, ale nikdo neví kam.

12. 12. - dopoledne

Prý nás odvedou do sprch, nechápu proč. Bojím se, co bude.

12. 12. – čtvrt na jedenáct

Něco sem pustili. Začaly nás štípat oči a špatně se nám dýchá.

Držím svého brášku v pevném objetí.

Začínám usínat.

Babiččino tajemství

**Karolína Kahounová (15 let), Církevní gymnázium,
Plzeň, 3. místo ve II. kategorii**

17. 12. 2015, Řezno

Dívala jsem se do azurových očí své babičky a držela ji za chladnou, zpotenou ruku.

„Nikdy... nezapomeň, že tě... mám ráda,“ vydechla zastřeným hlasem, který se třásl. „Vždycky tu budu s tebou, ať se děje cokoli. Mysli na... to.“

Rychle jsem přikývla a jemně ji pohládila po vrásčité ruce. Pevně jsem zaťala zuby, neboť jsem se bála, že můj obličej se co nevidět zkříví bolestí...

Sklopila jsem hlavu k zemi. Věděla jsem to. Věděla. Má babička tušila, že brzy zemře. Byla nemocná a smrt ji zanedlouho vtáhne svými mocnými spáry... Rychle jsem zamrkala, abych zahnala slzy naprosté bezmoci.

Byla jsem zvyklá na to, že problémy mívají svá řešení. Avšak tohle vyřešit *nelze*.

Smrt milovaného člověka, odloučení od něj... Žádná naděje, žádná vnitřní snaha, nic... *nic* ho nevrátí nazpět.

Ze sklíčených myšlenek mne vytrhl slabý babiččin hlas: „Podívej se sem...“

Tak jsem to udělala. Vlasy staré ženy, které bylo devadesát pět let, měly barvu jako čerstvě napadaný sníh s několika šedivými, blátivými stopami. Její kůže se zdála tenká jako papír, jenž se má zanedlouho protrhnout... Ležela na posteli, ve které se úplně ztrácela.

„Nic není tak, jak by být mělo, Emmo,“ zachraptěla najednou. „Člověk nemůže poznat toho druhého zcela, úplně. Někteří lidé se na první pohled... zdají o hodně jiní, než jsou ve skutečnosti. Nikdy však... nebudeme o jiných vědět vše, přestože bychom chtěli. Je to až děsivé.“ Má milovaná babička mluvila s obtížemi a já jí pozorně naslouchala. „A každý z nás máme věci... věci, o nichž jsme rádi, že je ostatní nevědí.“ Zhluboka se nadechla a velmi upřeně na mě pohlédla. „Mé tajné místo, tajná skrýš... má Achillova pata, noční můry, co v noci sníš... Ten sen, co barvu temna má – nikdy to nebylo tak docela...“

Vyjeveně jsem na ni zírala. Celá její věc mi připadala jako scénka z filmu. Co asi myslela svými slovy? Proč mi dává tajuplné hádanky? Najednou potichu sykla a chytla se za hrud'. Kousla se do rtu.

„Babičko, tobě... tobě je špatně?“ zeptala jsem se jí vyděšeně.

Pouze pokývala hlavou, v obličejí výraz bolesti.

„Pomóc, pojd'te sem někdo!!“ zaječela jsem na celý dům, vstala jsem a rychle se hnala za rodiči.

27. 12. 2015, Řezno

Luise Weber zemřela večer 25. prosince v nemocnici.

Procházela jsem naším rodinným domem, který ležel spíše na okraji města Řezna. Už padala tma a rodiče právě byli něco nakoupit. Posmutněle jsem se rozhlédla po pokoji. Babička z tátovy strany odjakživa bydlela s námi. Bodlo mě u srdce, protože jsem si vzpomněla na chvíle, kdy ještě žila...

Stále jsem přemýšlela nad Luisinými slovy. Těmi posledními, která mi řekla. Dost možná chtěla, abych je znala pouze já. Avšak proč? Musím její tajemné hádance přijít na kloub!

Proto jsem domem zamířila do jejího pokoje. Píchlo mne u srdce hned, jak jsem do něj vstoupila... Zrak mi utkvěl na velké posteli uprostřed místnosti. Pronikaly sem poslední jiskřivé sluneční paprsky a dopadaly na dřevěný pracovní stůl. Babička ráda pletla, po stole se válela klubka vlny pestrých barev.

Vkročila jsem na měkký zelený koberec a posadila jsem se. Luise mluvila o tajné skrýši... A kde bych měla začít hledat jinde než na místě, v němž strávila značnou část života?

Začala jsem nahlédnutím pod postel, poté jsem prozkoumala celý stůl. Nic zvláštního jsem nenašla – jen věci, které jsem čekala. Co asi mohla má babička schovávat?

Po její smrti mne ona myšlenka napadla už víckrát. Když se nad tím zamyslím, Luise vždycky byla celkem tajemná. Nikoli ve svých pocitech, náladách nebo podobně – před námi neskrývala ani ty negativní. Vždy, když ji něco štvalo nebo podobně, svěřila se nám, a špatné věci nedusila v sobě.

Ona byla tajemná ve své *minulosti*.

Věděla jsem o ní jenom několik věcí – neměla sourozence, malé Luise zemřeli rodiče kvůli nehodě, do Řezna se přestěhovala z Berlína. Když přišla řeč na její dětství, snažila se nenápadně změnit téma rozhovoru. Někdy jsem si ani nejdřív nevšimla, že to byl úmysl. Když jsme se jí vyptávali příliš, utála nás slovy, že o daném tématu nechce mluvit.

Občas jsem se o jejím podivném chování bavila s tatškou. Tvrdil, že i pro něj je matčina minulost mlhavá.

Ale nikdy jsme babičinu tajemnost spolu jako rodina moc neřešili. Ona z našeho vyptávání uměla vždy velmi obratně vyklouznout.

Trochu jsem se zatrásla. Bála jsem se, co bych se ještě mohla dozvědět. Musím však pokračovat v hledání – má babi to po mně zřejmě chtěla...

Nakonec jsem přešla k několika pokojovým květinám v rohu pokoje. Má babička vždycky ráda pěstovala rostliny. Nahlédla jsem za první, pak druhou a odhrnovala jejich listy. Největší třetí, ležící úplně vzadu, jsem musela pošoupnout, abych viděla až za ni.

Zarazila jsem se. A začala překotně dýchat.

Zpozorovala jsem zvláštní útvar v podlaze, který obvykle ležel přesně pod třetí květinou...

Zdálo se to vypadalo, jako by do podlahy byl vyražen čtverec. Avšak když jsem se k místu více přiblížila, zjistila jsem, že část podlahy je zřejmě od zbytku oddělená!

Natáhla jsem ruku, jestli půjde dát pryč. Několik prstů jsem schválně vložila do úzkého otvoru mezi čtvercem a normálním dřevem. I díra byla snad úmyslně vyrobena!

Čtverec jsem odložila na stranu... Zatajil se mi dech.

Ve vyhloubeném otvoru ležela stará kniha se zažloutlými listy. Honem jsem ji vytáhla a přečetla si nadpis: *Charlotte Cohn, 1938*.

Tento deník mne dozajista změní. Změní vše, co jsem kdy viděla. Vše, v co jsem kdy věřila.

To jsem věděla předem.

7. 10. 1938

Milý deníčku,

dnes, léta páně roku 1938, si Tě začínám psát já, Charlotte Cohn, žijící v Berlíně. Je mi osmnáct let a jsem Židovka z pokolení Judova. Žiji bez rodičů, protože ctěná paní matka a pan otec mne opustili před půl rokem. Stále na tuto nešťastnou událost vzpomínám.

Několikrát rychle za sebou jsem zamrkala očima. Takový starý, cenný deník – a byl celou dobu babiččiným tajemstvím! Charlotte stejně jako má Luise brzy přišla o rodiče a – Už jsem napětí nevydržela, musela jsem číst dál!! Na dumání budu mít čas později...

28. 5. večer jsem se dozvěděla, že zemřeli... Šli na procházku do města, když je spatřily malé děti. Ty začaly křičet: „Pozor, Židi!“ Rodiče přecházeli ulici, snažili se od nich dostat dál, ale tu se stala ona smutná příhoda. Městem zrovna projížděl vůz. Koně se velmi vylekali, když

zaslechli hlasitý jekot nežidovských dětí. Některé se jim pletly pod nohama, aby následovaly otce a matku. Zvířata se vyplašila. Začala vyhazovat, vzpínat se... Vůz se převrátil rovnou na mé milované rodiče a pohřbil je pod sebou...

Od té doby musím žít sama. Do školy jsem přestala chodit, poněvadž profesori vyznávají názory Adolfa Hitlera a jeho dílo Mein Kampf. Zknížek se navíc učíme, jak jsou Židé špatní (a tedy i já). Některí spolužáci – i ti, kterým jsem v dřívějších dobách věřila – se proti mně obrátili. Tlak byl nesnesitelný, proto jsem, jako mnoho ostatních Židů, školy zanechala. Místo toho pomáhám židovskému obchodníkovi – je to má práce.

Rozhodně nespravedlnost okolo Židů nechápu – vždyť my za nic nemůžeme! Avšak ještě horší je, že nesmyslům ostatní věří...

S tím bohužel nemohu nic dělat.

Teď mě ale čeká práce, tak na nějakou dobu ahoj!

Celá dychtivá jsem rychle přelistovala o stranu dál. Musela jsem však opatrně, papír se zdál velmi tenký a křehký... Ale velmi jsem obdivovala písmo pisatelky – tak úhledné a přitom košaté!

1. 11. 1938

Milý deníčku podruhé,
přijde mi, že celá situace se Židy se neustále zhoršuje. Bojím se budoucnosti a vím, že my, potomci Jákobovi, při sobě musíme držet. Nezbyvá nám nic jiného než se modlit k našemu Hospodinu, přísně dodržovat Desatero, všechna nakázání a doufat, že On naše prosby i úpěnlivý pláč vyslyší... Moc si přeji, aby nás zachránil.

Naštěstí mám při sobě svou věrnou kamarádku Luisu. Není Židovka, avšak nepodlehla tlaku okolí jako někteří. Známe se od školy, kde jsme už od první třídy nejlepšími kamarádkami. Luise žije blíže středu města a také sama. Jsme si dost podobné – obě máme azurově modré oči a světle hnědé vlasy. Já vím, že tenhle vzhled není pro Židovku příliš typický...

Jsme si podobné i v tom, že jí, chuděrce malé, jako patnáctileté také zemřeli rodiče. Na zhoubnou nemoc tuberkulózu, jež se jako zázrakem Luise vyhnula! Tehdy jsem své nejlepší kamarádce hodně pomáhala a ona pomáhá teď mně. Téměř celé tři roky musela pobývat v internátu. Ale hned, jak dostala možnost dostat se z něj, využila ji.

Je mi velkou oporou,

Tvá smutná Charlotte

Zamotala se mi hlava, když mi došlo, jak celý babiččin příběh mohl ve skutečnosti být...

13. 11. 1989

Deníčku, pomoc ☺.

Stalo se něco... nečekaného, úděsného! Stránky smáčí mé slzy jako křišťálové kapky vody, když protnou mořskou hladinu... Pláč je zbytečný lék. Nemůže vrátit čas nazpět.

Nedokážu to...

Už lehce vybledlý inkoust byl na kuse stránky rozpitý, nejspíše slzami. S dojetím jsem přeskočila o několik řádek dál:

Stalo se to nějak takhle...

9. 11. jsem se byla s Luise projít po Berlíně. Daly jsme si sraz před mým domem a...

A tak jsem se ponořila do příběhu – do příběhu, který se odehrával před mýma očima velice živě, jako by se stal mně.

Asi osmnáctiletá dívka otevřela těžké dveře domu. Na sobě měla halenku s výrazně našitou židovskou hvězdou a delší sukni tmavé barvy.

„Ahoj, Luise!“ pozdravila vesele svou kamarádku.

„Jsem ráda, že tě zase vidím!“ odvětila Luisa.

„Tak co, jak ses měla?“ zajímala se Luise energicky.

Charlotte trochu poklesla spodní čelist. Rozhodla se, že bude mluvit pravdu. „No... jde to... Mohlo by to ale být horší,“ pokusila se tiše zachránit situaci. Na chvíli sklopila oči ke svým botám. Stále ji šířal stesk po rodičích a také starosti kvůli jejímu židovskému původu...

Kamarádka jí konejšivě položila ruku na rameno. „Uvidíš, že se to vylepší. A... pokud cokoli potřebuješ, řekni si.“ Spiklenecky na ni mrkla svýma modrýma očima, které byly jen o odstín světlejší než Charlottiny.

„Kam spolu půjdeme?“ nadhodila Židovka, zatímco zamykala domovní dveře.

„Já nevím, vyber si ty.“

„Můžeme to vzít doprava kolem Metropolitního divadla a zajdeme do parku – jestli chceš.“

„Samozřejmě že chci! Je něco nového u tebe doma? Co práce?“

Dívky se pomalu procházely uličkami Berlína a stále směřovaly více ke středu města.

Charlotte se zrovna bavila s Luisou, když tu ji do oka padlo Metropolitní divadlo. Leželo naproti v ulici.

„Na co se to díváš?“ vyrušila Židovku z myšlenek Němka. „Na divadlo,“ došlo jí, když sledovala směr pohledu kamarádky. „Zrovna jsem v něm před dvěma týdny byla na premiéře operety od Ludwiga Schmidsedera.“

Moc se mi líbila! *Noční melodie* byla vážně úžasná – a ty víš, že mně v divadle hned tak něco nenadchne.“ Zajiskřily jí oči, když se usmála. „Jen je škoda, že ty do divadla nemůžeš...“ povzdechla.

„Hmm,“ udělala Židovka posmutněle. Toužebně si ještě jednou prohlédla divadlo, když tu dostala nápad. Vážně by ráda do divadla zašla, už si ani nepamatovala, kdy přesně v něm byla naposled... Celá věc s Židy jí už lezla krkem... co se všechno ještě může stát?

„Hele, neudělala bys pro mě něco?“ zastříhala Charlotte pravým obočím. „Ale musela bys s tím souhlasit,“ varovala ji.

Charlotte se zachichotala. „Napadlo mě, že já vlastně do divadla můžu,“ zasmála se, když uviděla, jak se Luise tváří. „Ne, já samozřejmě vím, proč jsi tak překvapená.“

„Tak ven s tím!“ úpěnlivě zaprosila Luise.

„Abych mohla do divadla jít, musím mít nežidovskou občanskou kartu. Tu máš samozřejmě ty. Prostě bych byla ráda, kdybychom si jednoduše vyměnily kabelky. Nebo alespoň průkazky. V den, kdy *Noční melodii* budou hrát. Co nejdříve bychom si věci zase daly zpátky,“ objasnila.

„Tak dobře,“ souhlasila. „Podívej, já půjdu k divadlu, abych vyzvěděla, kdy ji dávají nejdříve. Ty zůstaň zde.“

Luise zjistila, že představení začíná za necelou hodinu! S Charlotte si rychle prohodily kabelky. Pouze peníze si ponechaly vlastní. Shodly se, že zítra brzy ráno Židovka půjde do domu své kamarádky, který ležel blízko berlínského náměstí. Tam si znovu vrátí věci.

Židovka neměla mnoho času. Co nejrychleji se běžela převléci domů – do večerních šatů bez židovské hvězdy.

Charlotte se rozloučila s kamarádkou slovy: „Moc ti děkuji a ahoj. Jsi hodná.“ Kéž by věděla, jak bude později litovat toho, že se neloučily déle...

Ona pouze odpovíděla: „Nemáš zač,“ a zamávala na pozdrav.

Probudila se do tmavé noci. Nebo ji spíš *něco* probudilo. Poznala, že zdaleka ještě není ráno. Zmateně se pokoušela zaostřit na svět okolo sebe...

S hrůzou si uvědomila, že někdo v jejím bytě musel rozsvítit. V téměř stejné chvíli zaslechla podivné, nesouvislé zvuky vycházející z venku...

Před sebou spatřila tři muže v tmavých uniformách s opaskem. Na levé paži se jim skvěl znak buddhistického kříže v červeném poli. Hitlerovi přívrženci! Potichu zasténala.

A očekávala v ustrnutí, co se bude dít dál...

Světlovlasý muž, který šel jako první, s nenávislným pohledem odhodil na stranu židli – aby se dostal blíž k dívce! „No, neslyšela jsi naši otázku?“

Než stihla cokoli říci, zpozoroval kabelku. Povalovala se u dřevěného stolu. Sebral ji. Rychle se v ní přehraboval, zatímco ho Charlotte šokovaně s očima navrch hlavy sledovala.

Rychle našel věc, kterou potřeboval. Občanku. Prohlédl si ji. „Není Židovka!“ zakřičel na své kumpány a státní papír pohodil dolů.

„Dobře, pokračujeme dál. Spousta Židů teprve pozná, co si doopravdy zaslouží!“ poznamenal druhý muž, tentokrát starší, hlas protknutý zlobou.

Nacisti se na dívku už ani nepodívali. Obrátili se a vběhli zpět na ulici.

Když otevírali domovní dveře, vše uslyšela. Ten nářek, křik, vřeštění... svých nebohých židovských příbuzných! Zamrazilo ji až do morku kostí. Muži se ani neopovažovali zavřít. Jasně vnímala zvuky rozbíjení, lámajícího se skla... Všude okolo ní... Všude... Zvuk samotné zkázy se linul vzduchem jako melodie zpívaná andělem smrti...

A co bylo horší. Pocit, který něčemu předchází. Je důležitý, byť trvá pouze zlomek sekundy. Lidé často tuto chvíli zažívají, než jim dojde něco strašlivého, bolestného, nečekaného.

Luisse.

Nemohla se nadechnout. Nedokázala se ani pohnout. Nakonec se toporně zvedla. Najednou už dýchala zrychleně, ale to příliš nevnímala...

Běžela. Nebo se o to spíše pokoušela. Dostala se až na ulici. Rovnou před dům. Připadalo jí, jako kdyby se na svět dívala odlišným pohledem než tím svým. Jako by se stala někým jiným. Někým jiným než je ona sama. Pouze přihlížející loutkou – neschopnou cokoli podniknout.

Celý svět na ni padal, padal... i samotné nebe, tmavé jako ta nejčernější noc... i to se bortilo dolů... Rovnou na ni. Zavravorala. Všude kolem viděla karmínovou krev. Krvavé zdi. Rudá barva na ulici...

Pohlédla směrem k náměstí, neschopná nevnímat nebezpečnou spoušť kolem sebe. Tam je Luise... Ach, Luise... Má její občanku... Podařilo se kamarádce přesvědčit ty zlé chlapy, že není skutečná Židovka? Na svých tvářích cítila slané kapky, které jí kanuly z očí...

Emma pokračovala ve čtení.

...Všechny domy kolem toho Luisinina byly zničeny. Když jsem přišla blíž, zjistila jsem, že její je na tom stejně... Sklo z oken se válelo po zemi a dveře přívrženci Adolfa Hitlera vyvrátili. Vběhla jsem dovnitř do chodby, kde jsem se rozhlížela. Nic zvláštního jsem neviděla, jenom rozbitý obraz na zemi. Nahlédla jsem do kuchyně, na toaletu a nakonec do jejího pokoje. V něm jsem našla pohozenou svoji občanskou kartu.

Zvedla jsem ji ze země chvějícími se prsty.

Museli ji někam odvést. Nezabili ji. V to jsem věřila.

Dívka s dojetím četla další zápisky. Prožívala spolu s babičkou její tajemný příběh. Jak bolestivé pro ni bylo zjištění, když se jednoho dne po konci války v novinovém článku dočetla jména Židů, kteří zemřeli v koncentračním táboře. Luisa tam našla své pravé jméno, Charlotte Cohn.

...Občas si říkám, proč musela takhle skončit ona a ne já? Jaký to má smysl? Všechno je jen má chyba. Bylo by lepší, kdyby mohla má kamarádka Luise v klidu žít. Tyhle myšlenky mě budou snad pronásledovat celý život!

Podobných výčitek svědomí a uvažování nad Luise našla Emma v deníku ještě spoustu. Její babička věděla, že jestli chce přežít, bude muset žít pod jinou identitou v jiném městě. Sice pro ni bylo bolestivé, že takhle Luisu využívá, avšak nemohla dělat nic jiného...

A Emma vzpomínala na poslední slova, která jí, své vnučce, řekla. Ano, hodně lidí na první pohled nevypadá tak, jací jsou doopravdy. Ona třeba svoji babičku nikdy ve skutečnosti neznala...

Pra, pra ...

**Zuzana Osobová (14 let), Gymnázium Dr. A. Randy,
Jablonec nad Nisou, 2. místo v I. kategorii**

Bylo nebylo. Povím vám PRAvdivý příběh z PRAdávných PRAdob o PRAlidech.

Protože tehdy lidí bylo málo a nikdo nechce být sám, sestěhovali se PRAlidé k sobě a vytvořili uprostřed PRAlesa první PRAvesnici.

Byli PRACovití, PRAvdomluvní a málokdy se mezi sebou poPRAli. Nebyli ještě tak civilizací PRAštění. Neexistovala ještě doPRAva ani PRAvicové strany. PRAhli po všech nových věcech a staré se naučili oPRAvovat. Pili PRamenitou vodu, chovali PRAsata a rádi se PRAžili na sluníčku. Na lov se PRAvidelně vyPRAvovali společně a jejich PRAvděpodobnost úspěchu se PRAxí stále zvyšovala. Dělili se sPRAvedlivě podle PRAvidel o kořist. Žili si oPRAvdu luxusně. Byl to PRAvý ráj.

Až do doby, než ulovili poprvé mamuta. To byla sláva! Až do té chvíle lovíli jen malá zvířata a teď – velký mamut!

Početná rodina Pazourkova byla velmi šťastná a začala slavit. Vzali flétny z kostí, foukali do nich a bubnovali do bubnů. Hlasitě zpívali do ohně a bavili se celou noc.

Ráno se na ně zlobila rodina Zubrových. Ti chtěli svoji část mamuta sníst a jít pokojně spát, což se jim kvůli oslavě nepodařilo. Hlavně nejlepší lovec vesnice, pan Zubr, z toho byl naštvaný, protože byl po lovu dost unavený. Velice se na Pazourkovy zlobil a ráno jim to pořádně vytmavil.

Jenže na Zubrovy se zase zlobila rodina Chlupových, která tvrdila, že se mamut jíst nesmí, protože je to velké a mocné zvíře zosobňující boha. Chlupovi tohoto boha uctívali a už při lovu všem říkali, že to, co dělají, je špatné. Ze všech sil se snažili pana Zubra od lovu odradit.

Rodině Bronzových bylo špatně. Všichni od nich byli přesvědčeni, že jim je špatně proto, že se maso mamuta má jíst pouze na Svátek všech statečných lovců.

Otec Křesadlák zase pravil, že mamut je chlupaté nečisté zvíře a vůbec se jíst nemá. Jíst se má třeba jelen nebo srnec, ale mamut ani náhodou. Velmi divoce o tom přesvědčoval každého, kdo se před ním neschoval.

A co zuřivě gestikulovala rodina Vrrkrrchových nikdo netušil, protože se přistěhovala teprve nedávno a jejich řeči vůbec nikdo nerozuměl.

A tak se všichni pralidé hádali o tom, co je nejlepší a že to, co oni dělají, je jediné správné.

Hádky vedli natolik dlouho, že se nakonec nedokázali mezi sebou snést a každá rodina se odstěhovala jinam, kde si žila podle svého.

Jenže po nějaké době pralidi zjistili, že se tak žít nedá. Pan Zubr uměl výborně stahovat kůži ze zvířat, ale neuměl je chutně opéct. To zase uměl pak Pazourek, ale ten neměl co na oheň dát, protože neuměl lovit. Paní Bronzová neuměla zase tak dobře prát v řece, s tím jí vždycky radila paní Chlupová. Všem se začalo žít hůř.

Přišli na to, že se budou muset dohodnout, aby přežili.

Shodli se na kompromisu. Když rodina vyleze ze své jeskyně, bude se chovat ohleduplně a nebude svým chováním obtěžovat rodiny jiné. Nebyli totiž hloupí a věděli, že se navzájem pro přežití potřebují. A opravdu to dodrželi. Jejich potomci zvládli s tímto jednoduchým pravidlem přežít pravěk a dožít se až 21. století. A jestli se tak k sobě stále chovají, žijí společně v klidu a míru ještě i dnes.

Všechno se naPRAvilo.

A to je konec PRAvdivého PRApříběhu o PRAlidech.

Jen já a mé vzpomínky

**Martina Reichlová (15 let), Gymnázium Olgy Havlové,
Ostrava-Poruba, Čestné uznání ve II. kategorii**

10. října 2014, Kobani, Sýrie

Milý deníčku, Islámský stát dnes dobyl další část Kobani. Boje už jsou tak blízko, že můžeme slyšet střelbu a pokřikování vojáků. Někteří naši sousedé již ztratili naději na osvobození našeho města a vydali se přes moře do Evropy za lepším životem. Mí rodiče však stále doufají, že armáda bude silná a bojovníky Islámského státu porazí. Včera večer jsem je ale zaslechla, jak si tiše povídají. Nenápadně jsem se přikradla blíže a vyslechla jejich rozhovor. Tatínek také zvažuje odchod do Evropy! Podle jeho názoru je fronta příliš blízko a má strach, abychom se nedostali pod nadvládu toho strašlivého Islámského státu. Celou noc jsem probežela. Nechci opouštět domov, nebo aspoň to, co z něj zbylo. Mám tady rodinu, přátele, tohle je místo, kde jsem vyrůstala. Uvidíme, jak se situace vyvrbí...

17. října 2014, Ankara, Turecko

Milý deníčku, nemůžu uvěřit, že uběhl pouhý týden, co jsem ti psala. Představ si to, jedeme do Evropy! Tatínek prodal skoro všečen náš majetek, abychom měli peníze na cestu, a před dvěma dny jsme vyrazili. Naším cílem je Česká republika. Tatínek říkal, že je to malá země, ale přijímá uprchlíky ze Sýrie, jako jsme my, a to je hlavní. Po Turecku cestujeme s několika dalšími syrskými rodinami. Navzájem si pomáháme a mezi dětmi už jsem si našla několik kamarádek. Rády si spolu povídáme o všem možném, a tak nám cesta utíká mnohem rychleji. Jsem ráda, protože nemusím myslet na to, jaké to v té České republice bude.

11. listopadu 2014, Vídeň, Rakousko

Milý deníčku, promiň, že jsem se tak dlouho neozvala. Cesta přes moře do Řecka byla dlouhá a náročná. Tatínek musel dát překupníkovi většinu našich peněz, aby nás přes moře převezl. Nasedli jsme do nepříliš kvalitního člunu a vydali se na cestu. Moře bylo klidné, ale druhý den se přihnaly mraky a začaly se zvedat vlny. Se člunem to házelo,

jako by byl z papíru. Tiskli jsme se k sobě a chránili svá těla v tenkých nikábech před ledovým větrem. Třetí den plavby jsme dorazili do Řecka. Moc peněz už nám nezbylo, a tak jsme šli pěšky nebo stopovali auta. Postupně jsme putovali přes Řecko, Makedonii, Srbsko a Maďarsko až do Rakouska, kde jsme právě teď. Podle tatínka bychom měli za pár dní překročit hranice České republiky. Naším cílem je Havířov. Maminka říkala, že je tam pro uprchlíky z válečných zemí připraveno ubytování, jídlo, voda a vše, co bude potřeba k začlenění do české společnosti. Stále se mi stýská po domově, ale mé nové kamarádky mě nakazily svou radostí z nového dobrodružství. Často si povídáme a přemýšlíme, jaké to asi v tom Havířově bude. Bude tam dost jídla a vody? Budeme tam šťastní? A najdu si tam nějaké české kamarády?

18. listopadu 2014, Havířov, Česká republika

Milý deníčku, tak jsme tady! Konečně jsme dorazili do cíle naší dlouhé cesty. Z Vídně jsme jeli vlakem do Ostravy a z Ostravy autobusem do Havířova. Kousek jsme se prošli a před námi se najednou zjevila naše ubytovna. Vypadala jako každý jiný dům v okolí, ale po zahradě se proháněly děti tmavší pleti, takové, jakou mám i já, a na lavičkách seděli dospělí, kteří se smáli a povídali si arabsky. Z ubytovny vyšel muž s bílou pletí a hned, jak nás spatřil, anglicky nás přivítal a uvedl do ubytovny. Vysvětlil nám, kde budeme jíst, kde spát a ukázal nám také nejbližší okolí. Pak nás nechal na pokoji, abychom se zabydleli. Moje mladší sestra Amira hned zabrala horní postel, já jsem vklouzla na spodní a rodiče obsadili dvojlůžko. Zatím se mi ubytovna líbí. Všude je čisto a klid, vypadá to, že to tu nebude zas až tak špatné, jak jsem si představovala...

24. prosince 2014, Havířov, Česká republika

Milý deníčku, už je to více než měsíc, co žijeme v České republice. Život se pomalu vrací do starých kolejí. Všichni jsou tady moc milí. Mí rodiče se na ubytovně seznámili s několika dalšími syrskými rodinami. Často se navštěvují a navzájem se podporují.

Lidé v České republice dnes slaví Vánoce – den narození Ísy, křesťany nazývaný Ježíš Kristus. Naši čeští hostitelé přinesli velkou jedli, ozdobili ji vánočními řetězy a baňkami, napekli cukroví a všude hrají koledy. Ačkoliv my jako muslimové Vánoce neslavíme, musím uznat, že se mi vánoční atmosféra moc líbí. Všude je klid, pohoda a sváteční nálada. Večer se sešly všechny rodiny, které na ubytovně bydlí. Podával se horký čaj s medem a sušenky, rodiny seděly v kruhu a povídaly si. Byl to nádherný večer, na který budu dlouho vzpomínat.

5. ledna 2015, Havířov, Česká republika

Milý deníčku, dnes jdu poprvé do české školy. Jsem hrozně nervózní. Co když mě spolužáci nepřijmou? Co když mi budou ubližovat? Co když bude učivo příliš těžké a já ho nezvládnou? Propadnu a budu muset přestoupit na jinou školu? V hlavě mi běží: „Uklidni se, Fayo, to zvládneš!“ Už musím vyrazit. Drž mi palce.

Právě jsem se vrátila ze školy. Jsem nadšená. Chodím do třídy s posílenou výukou anglického jazyka a mám 23 nových spolužáků. Když mě paní učitelka představila, nejdřív bylo hrozné ticho. Všichni na mě zírali, jako bych měla na čele napsáno DIVNÁ HOLKA. Nakonec se zvedla jedna holka z přední lavice, došla ke mně, zářivě se na mě usmála a řekla: „Ahoj, já jsem Evelína, ale říkej mi Ev. Nechceš si ke mně sednout?“ Chvilí jsem tam jen zkoprněle stála, ale pak jsem se na ni usmála a šla si sednout. Evelína je moc milá. O přestávce jsme si povídaly o všem možném, o životě v Sýrii, jaké to je žít v České republice od dětství, o našich rodinách a přátelích. Také mě seznámila s několika dalšími spolužáky. Překvapilo mě, že všichni umí perfektně anglicky. Postupně přicházeli další a další lidé. Někteří byli otevření a přátelští, jiní zase ostýchavější, ale vesměs se všemi spolužáky si rozumím. Evelína mě dokonce pozvala o víkend k ní domů. Deníčku, ze srdce mi spadl takový balvan. Vypadá to, že život už nemůže být lepší.

31. ledna 2015, Havířov, Česká republika

Milý deníčku, připadá mi, že v České republice žiju celý život. Jsou to pouhé tři měsíce a stále se mi svírá srdce, když si vzpomenu na náš starý domov v Kobani, ale nový život je tak vzrušující a dobrodružný. Včera se ve škole rozdávala vysvědčení. Bohužel jsem se jím rodičům ještě nemohla pochlubit, protože jsem do školy nastoupila až na konci pololetí a nenabírala jsem dost známek. Evelína má samé jedničky. Obdivuji ji. Je tak chytrá. Já si ve škole zatím nevedu nijak špatně, bojuju pouze s chemií. Nějak jí nedokážu přijít na kloub. Ale to nevadí, rodiče mě chválí, že jsem pilná a hodná dívka. Dnes jdu k Evelíně domů. Musíme oslavit vysvědčení.

Odpoledne s Evelínou bylo skvělé. Evelínin dům je blízko parku. Šly jsme na dlouhou procházku. Cestou jsme potkaly jen několik lidí. V parku bylo kouzelné ticho. Kolem nás ležely peřiny sněhu, nenápadně se třpytily v paprscích odpoledního slunce. Cítila jsem se jako v pohádce. Když jsme se vrátily z procházky, každá jsme vypila velký hrnek sladkého čaje. Když jsem se vrátila domů, čekala mě další skvělá zpráva. Tatínek dostal práci!

Bude pracovat jako prodavač v místním obchodě. Konečně zase začneme vydělávat.

1. března 2015, Havířov, Česká republika

Milý deníčku, asi jsem se zamilovala! Jmenuje se Ahsan, což v arabštině znamená nejlepší ze všech, a do České republiky přijel před měsícem. Bydlí na stejné ubytovně jako naše rodina. Je vysoký, štíhlý, má snědou pleť, oříškové oči a vlasy barvy hořké čokolády. Zatím jsme jenom kamarádi, ale vždy, když se na něj podívám, srdce se mi rozbuší, jako by chtělo vyskočit z hrudi a obličej mi polije horkost.

5. března 2015, Havířov, Česká republika

Milý deníčku, nemůžu tomu uvěřit! Ahsan mě pozval do cukrárny na zákusek. Opravdu se to stalo? Pro jistotu se štipnu, zda nesním. Au! Je to pravda! Nejradši bych teď objala celý svět.

Bylo to naprosto úžasné odpoledne! Nejdříve jsem byla nervózní, ale pak ze mě všechno spadlo a celé odpoledne jsme si povídali. Ahsan mi dokonce řekl, že mám krásné oči. V té chvíli jsem byla ta nejšťastnější holka pod sluncem. Alláh budiž mi svědkem. Už se těším, až se s ním znovu uvidím.

15. března 2015, Havířov, Česká republika

Zase jdu s Ahsanem do cukrárny. Já se tak těším.

Strávila jsem s Ahsanem další nádherné odpoledne. Líbí se mi čím dál více. Je chytrý, milý a zdvořilý. Nyní jsem na cestě domů. Pomalu už se stmívá, měla bych si pospíšet.

Křup! Co to bylo? Rychle jsem se otočila. Nikde nebylo nikoho vidět. To se ti asi jen zdálo, Fayó. Pokračuj v cestě. Vtom se za mnou zjevila tmavá postava, obmotala mi ruku kolem krku a zašeptala: „Ani se nehni, nebo ti prořízne hrdlo.“ Ztuhla jsem hrůzou. Kdo to může být? A co ode mě chce? Peníze? Mobil? Najednou se za mnou ozvalo: „Pomalu couvej a nic na mě nezkoušej.“ Pomalu jsem couvala, až jsme došli do malé temné uličky. Hidžáb se mi svezl z tváře a já si náhle připadala jako nahá. Sevření náhle povolilo. A pak přišla rána. Celé mé tělo se zkroutilo bolestí a pravý bok jsem měla jako v ohni. A pak začaly padat rány tak rychle, že jsem je ani nestihla zaregistrovat. Vím jen, že jich bylo mnoho. Všechny bolely, jako by do mě někdo zabodával rozžhavené nože. Útočník křičel jako smysluzbavený: „Co si o sobě myslíte, vy arabské špíny? Přijdete sem a myslíte si, že z vás budou

všichni nadšení, budou jásat, že jste tady? Tak to jste se šeredně spletli. Nikdo vás tady nechce! Táhněte, odkud jste přišli!“ Déšť ran na chvíli ustal a já jsem se sesunula k zemi. Bolest byla nesnesitelná. A pak to peklo začalo nanovo. Útočník do mě vši silou kopal. Snažila jsem se chránit si hlavu a břicho, ale jeho noha si vždycky nějak našla cestu k mému tělu. Chtělo se mi křičet bolestí, vykřičet tu bolest do celého světa, ale bála jsem se. Co když ho to ještě víc rozzuří? A tak jsem jen tiše vzlykala, ležela na betonu a doufala, že už to brzo skončí. Útočník se po nějaké době unavil, ale to už jsem měla pocit, že mám zlámané snad všechny kosti v těle. Muž ztěžka oddechoval a tiše mumlal nadávky. Najednou jako by do něj vjel blesk, popadl mě za vlasy a vytáhl mě ze země tak, abych se mu musela dívat do očí. Všechny nervy křičely, křičely o pomoc, ale bylo to marné. Podívala jsem se na něj nateklými škvírkami, ve které se změnily mé oči, a s panickou hrůzou jsem uvažovala, co asi nyní udělá. Muž se na chvíli zarazil, zjevně přemýšlel. Nakonec mě přitiskl ke zdi a řekl: „Vy si prostě nedáte říct. Člověk vám musí jasně ukázat, kde je vaše místo. Doufám, že po tomhle už si to zapamatuješ.“ A začal si rozepínat poklopec. A najednou jsem věděla, co přijde. Začala jsem jej tiše prosit: „Prosím vás, nedělejte to, prosím. Nic jsem vám neudělala. Prosím vás, prosím...“ Ale muž se jen hrubě zasmál a pokračoval. Už si rozepnul poklopec, nyní si povoloval opasek. Před očima mi běžely poslední měsíce mého života. Bezstarostné dětství, přerušené válkou. Odchod z domova. Strastiplná cesta do Česka. Začleňování do nového kolektivu. Má rodina – tatínek, maminka a má mladší sestra. Co se stane, až přijdu domů v tomhle stavu? Pokud domů dojdu... Vzpomněla jsem si na krásná odpoledne, prožitá s Evelínou. A... Ahsan. Jeho krásné oči budou určitě moc smutné, až se dozví, jak jsem byla dnes v noci zneuctěna. Odvrhne mě pak? Přestane se stýkat s dívkou, jež přišla o svou čest? Při pomyšlení na Ahsana mi do očí vhrknou slzy. Nemůžu to pomyšlení snést, můj mozek drásá bezvýchodnost této situace. Přivolám všechny krásné vzpomínky k sobě. Zavírám oči, okolní svět přestává existovat. Jsem už jen já a mé vzpomínky...

Chlapec s modrou knihou

Anna Satoriová (15 let), Gymnázium Sušice

3. místo ve II. kategorii

Chlapec s modrou knihou *aneb To, co vídá naděje*

Vtom ke králi promluvil Daniel: „Králi, navěky buď živ. Můj Bůh poslal svého anděla a lvům zavřel ústa, takže mě nezranili, poněvadž jsem byl před ním shledán nevinným a také vůči tobě, králi, jsem *nic* špatného neprovedl.“ Tu se král nad tím velice zaradoval a rozkázal Daniela vytáhnout z doupěte. Daniel byl tedy vytažen z doupěte a nenašlo se na něm žádné zranění, neboť věřil ve svého Boha. Král pak rozkázal, aby přivedli ty muže, kteří se *tak* pouštěli do Daniela, a do lvího doupěte uvrhli je *i* jejich syny a jejich ženy. *Ještě* nedopadli na dno doupěte, *a* už se jich zmocnili lvi a rozdrtili jim všechny kosti. Potom král napsal všem lidem v celé zemi: „*Nechť* se vám pokoj rozhojní. Vydávám nařízení, aby se po celém mém královském panství tráslí před Danielovým Bohem a báli se *jej*, neboť on *je* Bůh živý a stálý navěky, i jeho království, jež nebude zničeno, a jeho vláda *bude* až do konce. *On* vysvobozuje a zachraňuje, znamená a divy koná na nebesích i na zemi, *on* vysvobodil Daniela ze lvích spárů.“

Chlapec zaklapl knihu a rozběhl se k domovu. Sledovala jsem ho, seděla jsem opodál. Sledovala jsem jeho kudrnaté kadeře, když mizely za rohem. Drobné, ale čiperné tělo osmiletého chlapce opět zmizelo mezi auty, pouličními lampami a živými ploty ústeckých zahrad. Jako každý den přišel. Bylo na něho spolehnutí, nikdy se neopozdil a nikdy nevynechal. Vždy hned po škole ustrašeně přiběhl, jeho oči těkaly po ulici, a když se mu zdálo, že je nepozorován, zmizel dírou ve zdi do zahrady a mezi stromy. Pokaždé se posadil na malém prostranství, kam husté křoví ještě nechalo pronikat sluneční paprsky, aby dlouhá a měkká tráva mohla posloužit třeba malému chlapci pod zadek. Vytáhl knihu s hebkými modrými deskami. Na hřbetě měla zlatými písmeny napsaný název, ale chlapec mu nerozuměl. Uměl ho přečíst, to ano, ale nevěděl, co znamená a ani mu na tom nezáleželo. Obratně nalistoval část, která

byla nadepsána jménem „Daniel“ a pustil se do čtení. Jeho hluboké modré oči nedočkavě klouzaly po slovech a větách, které už důvěrně znal, a přesto je četl stále dokola. Rychle, ale pozorně. Vnímал každou čárku, která by mohla vysvětlit význam těch slov a přenést příběh do reality. V těch chvílích vnímal i mě, ač o tom ještě nevěděl. Každý den jsme tam seděli, jeden vedle druhého, upínající se na sebe. Jediné, co se na něm měnilo, bylo oblečení.

Nepocházel z vůbec chudé rodiny, ba naopak. Jeho otec byl narozen v Německu a stál v čele úspěšné mnichovské firmy obchodující s elektronikou po celém světě. Matka bývala zaměstnána na jazykové střední škole jako učitelka francouzštiny a historie, nyní ale čekala druhé dítě. Byla to krásná a temperamentní žena. Ostré rysy, pronikavé hnědé oči a úzké, pevně sevřené rty odváděly pozornost od začínajících vrásek na jejím obličeji. Sebevědomé chování jí dopomáhalo k udržování respektu a úcty u lidí a také k prosazování svého názoru a vůle. Byla systematická, konkrétní, rázná a cílevědomá. Nenechala se zdržovat zbytečnostmi a odmítala slabost a naivitu. Snad možná proto zakázala synovi číst knihu, kterou si přinesl ze školy. Moc dobře jí znala. Kniha, ve které byla napsána historie i budoucnost jejího lidu. Všechny události od stvoření světa až po příchod Mesiáše. Ano, pamatovala si všechna přikázání, ustanovení a rady, které její národ dodržoval, ale ona sama je odmítala. Moc dobře věděla, že jsou s manželem Židé, ale už na vysoké škole odmítla náboženství. Je to jen sci-fi pro slabochy, přesvědčovala sama sebe. Avšak uvnitř věděla, že se bála. Bála se o svého syna, že se mu budou smát, když přizná, kdo je. Když jí chlapec přinesl ukázat modré desky, ihned je poznala a zakázala mu je jen otevřít. Nechtěla, aby mu víra zdržovala život. Ale chlapec nedbal matky a prolistoval celou knihu. Zamiloval se do ní na první pohled a začal číst potají.

Za chlapcem přišel kluk z vyššího ročníku s rozcuchanými blond vlasy. V nehezkém obličeji plném světlounkých pih a v hnědých očích bylo vidět opovržení. Neurvale do chlapce strčil a křikl na něj slova, kterým malý Žid nerozuměl. Vytušil však z hlasu a výrazu, že se jedná o nadávku a stáhl hlavu mezi ramena. Staršího to ale neodradilo. Uhodil slabšího protivníka do tváře, až se v očích objevily slzy. Netrvalo to dlouho a k chlapci, který byl velmi oblíbeným synem ředitelky místní školy, se přidala skupina dalších kluků. Bili a kopali do své oběti a ani nevěděli proč. Po několika minutách nechali malého schouleného chlapce ležet na rohu ulice. Ten se pomalu zvedl a vzpomněl si na svou knihu. Vzpomněl si na muže jménem Daniel, kterého měl z knihy úplně nejradši. V příběhu se psalo, že Daniel byl Žid. Chlapec nevěděl, co znamená být Žid, ale bylo to jedno ze slov,

které na něho ti kluci pokřikovali. Copak ví o jeho knize? Copak také znají Daniela? Přemýšlel, jak by se v takové chvíli zachoval Daniel. Ano, asi by odpustil, věřil svému Bohu a šel dál. V té chvíli se mě modrooký hrdina chytil za ruku a já jsem ho pomalu a opatrně vedla domů.

Ve druhém roce Nebúkadnesarova kralování se Nebúkadnesarovi zdály *nějaké* sny. Král přikázal svolat kouzelníky a věštce i čaroděje, aby králi vyprávěli jeho sny. Oni ale neuměli králi jeho sen ani výklad povědět. Kvůli tomu se král rozzlobil, ba převelice rozlítl a všechny babylonské mudrce rozkázal vyhledat. Vyhledali také Daniela a jeho přátele, aby *je* zabili. Tehdy Daniel odpověděl pohotově i rozvážně veliteli královské stráže Arjókovi, který vyšel pobíjet babylonské mudrce. Řekl: „Královský pane, proč to nařízení ze strany krále *tolik* spěchá?“ Arjók tedy oznámil tu věc Danielovi. Daniel potom šel prosit u krále, aby mu dal *nějakou* dobu, že ten sen i výklad králi přednese. Pak Daniel odešel do svého domu a tu věc oznámil svým přátelům Šadrakovi, Měšakovi i Abed-negovi, ať ohledně toho tajemství vyprošují slitování od Boha nebes, aby Daniela a jeho přátele nezahladili s ostatními babylonskými mudrci. Tehdy bylo to tajemství Danielovi zjeveno v nočním vidění a Daniel dobrořečil Bohu nebes. I promluvil a řekl: „Budiž jméno Boží požehnáno od věků na věky. Neboť moudrost i sílu má on; časy i příležitosti mění on. Krále sesazuje, krále nastoluje; mudrcům moudrost dává a poznání těm, kdo umějí pochopit. On zjevuje hlubiny a *věci* ukryté. Ví, co *je* v temnotě; s ním však přebývá světlo. Tebe, Bože mých otců, chválím a uctívám, dals mi totiž moudrost i sílu a oznámils mi teď, čeho jsme si od tebe prosili, věc to královu oznámil jsi nám.“

Chlapec opět seděl na trávě v zahradě. Hlavou se mu honily myšlenky. Kdo je ten Bůh? Jaký je Bůh Danielův, že uměl odhalit králův sen? Podíval se na hodinky a zjistil, že už ho máma doma očekává. Běžel k domovu, já s ním, ale bylo pozdě. Matka stála na prahu a rozzlobeně ho vyhlížela. Kde byl? Ptala se. Zdržel se ve škole. Ne, to není pravda, volala tam. Tak kde byl? Strhla mu tašku z ramen a hodila ji do kouta. Ne, tašku ne, knihu ne! Chlapec doběhl do svého pokoje a zabouchl za sebou dveře. Opět se mě chytil, ale jen malinko a nejistě, pochybnosti a strach ho ode mě odtrhávaly čím dál tím víc. V tom se ozval matčin křik nanovo. Našla knihu. Mami, maminko, jenom ji nenič, přece to pochop! Slyšel bouchnutí vchodových dveří a po chvíli ránu padajícího víka od popelnice. Matka se vrátila, křičela na něho, dávala mu pohlavky a nadávala mu. Úplně ztratila po dlouhém a nelehkém dni soudnost a trpělivost. Po chvíli odešla a celý zbytek dne na chlapce nepromluvila. Ten zůstal ve svém pokoji, plakal a bez večere šel spát.

Ráno jsem ho zahlédla jen potichu vyklouznout z domu. Odpoledne do zahrady nepřišel. Celou cestu domů mě ale prosil. Chtěl knihu najít. Bylo mu jedno, že poleze do popelnice a možná se mu lidé budou smát. Potřeboval tu knihu, potreboval Daniela, potreboval znát jeho Boha. Vzpomínal na dívku, která mu knihu věnovala. Téměř bílé vlasy se ztrácely ve slunečním svitu, když mu ji předávala s úsměvem ve tváři. Hrávali si spolu často na loukách a v lesích kolem města. Každou neděli dopoledne jezdila s rodiči mezi lidi, kteří si povídali a zpívali různé písně o Ježíši, kterému říkali „Pán“. Jednou ho vzala s sebou, když to tatínek dovolil, protože máma nebyla doma. Moc se mu líbilo, jak jsou tam na sebe lidé hodní, pořád se usmívali, ale toho Ježíše mezi nimi nepotkal a všichni se jen smáli, když se ptal, proč o něm zpívají. Týden na to za ním děvče přišlo, podalo mu velikou modrou knihu a s mírně našpuhlenými rty řeklo, že se mu kniha třeba bude hodit. Měla na sobě modrou sukni, nové boty a v ruce tašku, kterou jí dal on, protože ji našel u silnice po cestě ze školy, umyl v umyvadle a usušil. Ve vlasech věneček ze sedmikrásek. Zapamatoval si ji, zapamatoval si tu chvíli. Ona už pak jen odběhla a od té doby ji neviděl.

Milý Bože, nevím, jak se to dělá, ale chtěl bych vědět, kdo jsi. Jsi ještě? Posloucháš mě? Daniel se modlil ke svému Bohu – k Tobě – a já bych chtěl zkusit, jestli jsi. Pomož mi, prosím, ať najdu tu knížku. Píše se tam o Tobě a já to chci číst. Líbí se mi, co jsi dělal. Ale, Bože, je to pravda? Opravdu se to stalo? Chtěl bych, aby se mi taky děly takové věci. Chci být statečný, když mě kluci bijí, chci být statečný, když na mě máma křičí. Chtěl bych být jako Daniel a věřit Tobě. Ukaž se mi, prosím.

Hlasatel mocně volal: „Přikazuje se vám: „V čase, kdy uslyšíte hrát roh, píšťalu, citeru, lyru, cymbál, orchestra či jiný hudební nástroj, padnete a budete se klanět té zlaté soše, kterou dal postavit král Nebúkadnesar. Kdokoli by však nepadl a neklaněl se, v tom okamžiku bude uvržen doprostřed rozpálené ohnivé pece.“ Proto v té době padali všichni lidé a klaněli se zlaté soše, kterou dal postavit král Nebúkadnesar. I předstoupili v oné době nějací muži před krále a řekli mu, že jsou tu tři – Šadrak, Měšak a Abed-nego - a tihle muži na krále neberou zřetel a té zlaté soše se neklanějí. Nato Nebúkadnesar v hněvu a rozlícení poručil přivést Šadraka, Měšaka i Abed-nega. Nebúkadnesar promluvil a řekl jim: „Je to pravda? Jestli se klanět nebudete, v tu hodinu budete uvrženi doprostřed rozpálené ohnivé pece. A kdo je bůh, že by vás vysvobodil z mé ruky?“ Oni odpověděli a řekli králi: „Ó, Nebúkadnesare, na to my tobě nemusíme dávat žádnou odpověď. Náš Bůh, jehož uctíváme, nás může vysvobodit z rozpálené ohnivé pece. I ze tvé ruky, králi, nás vysvobodí. Ale i kdyby

ne, té zlaté soše, kterou jsi dal postavit, se nebudeme klanět.“ Rázem Nebúkadnesara naplnil ještě větší hněv. Ihned přikázal tu pec rozpálit sedmkrát více, než ji obvykle rozpalovali. Pak datným bojovníkům ze svého vojska přikázal, aby ty tři svázali a uvrhli do rozpálené ohnivé pece. Protože králův rozkaz *byl tak* prudký a ta pec *byla* neobyčejně rozpálena, ony muže, kteří Šadraka, Měšaka i Abed-nega zvedali, pozabíjel plamen ohně. Ale ti tři muži, svázáni dopadli doprostřed. Král Nebúkadnesar se náhle zhrozil a poděšeně vstal. Promluvil na své rádce a řekl: „Copak jsme doprostřed ohně neuvrhli trojici svázaných mužů? Hle, vidím čtveřici mužů rozvázaných, *jak si* chodí uprostřed ohně, nemají *žádné* zranění a vzhled toho čtvrtého připomíná *nějakého* syna bohů.“ Pak Nebúkadnesar zvolal: „Šadraku, Měšaku a Abed-nego, služebníci boha Nejvyššího, vylezte a pojďte *sem!*“ Nato Šadrak, Měšak i Abed-nego vylezli zprostřed ohně. Všichni se shromáždili a hleděli na ony muže, nad jejichž těly neměl oheň *moc*, *ba* ani *vlas*y na hlavě se jim neožehly, ani *na* kabátech nebylo *nic* znát, *dokonce* se okolo nich nešířil ani zápach ohně. Nebúkadnesar nato prohlásil: „Požehnán buď bůh Šadrakův, Měšakův i Abed-negův, jenž poslal svého anděla a vysvobodil své otroky, kteří se na něho spolehli. I královské slovo porušili a svá těla oddali *tomu*, že nebudou žádného boha uctívat a nebudou se klanět nikomu vyjma boha svého. Není jiného boha, jenž by dokázal takto zachraňovat.“

Chlapec pomalu kráčet po silnici. Nechtěl, aby bylo poznat, jak moc je napjatý a jak spěchá. Už to bylo skoro dva měsíce, kdy u něho matka našla knihu. Nějakou dobu po tom slyšel matku, jak se hádá s otcem a mezi větami poznal to slovo – Žid. Pochopil, že před ním rodiče tajili, kdo je a věděl, že k tomu měli důvod a nemysleli to zle. Moc dobře si pamatoval kluky, kteří ho zbili, posmívali se mu a plivali na něj. A tenkrát to nebylo ani poprvé, ani naposledy. Jenže on už nemohl žít falešný život, nechtěl, ani kdyby takový život vedli všichni ostatní. I přes svůj mladý věk – a možná právě proto – měl dost moudrosti, aby věděl, že jsou věci, na kterých záleží víc než na dobrém místě mezi lidmi. A proto musel odejít. Nebyl ale smutný. Jak by mohl? Vždyť Daniel a jeho přátelé byli také Židé! Pousmál se tomu pomýšlení. Šel dál, krok za krokem. Bylo mu jedno, kam jde, bylo mu jedno, co s ním bude. Vedl mě svou cestou, nesl mě a držel si mě. Teď už si mou přítomnost plně uvědomoval, protože v tom okamžiku měl jen radost, svou modrou Bibli a mě – naději.

V práci byly použity upravené citace z Českého studijního překladu Bible (kniha Daniel).

Směr „Germany“

Jan Schneider (15 let), Gymnázium Olomouc-Hejčín

1. místo v I. kategorii

„Ammare, vstávej! Musíme jít!“ Rychle jsem se posadil a zeptal se táty, co se děje a proč mě budí ve čtyři ráno. „Už to tady prostě nejde. Musíme utéct, jinak umřeme,“ odpověděl.

V mé zemi je totiž občanská válka. Byli jsme zvyklí, že čas od času pár bloků od nás vybuchne bomba nebo že slyšíme střelbu, ale teď to zřejmě bylo hodně vážné. Musel jsem si sbalit jen ty nejpotřebnější věci. Sice už mám třináct, ale i tak jsem při balení brečel jak malé děcko. Ze dne na den se prostě sbalit a začít cestu tisíce kilometrů dlouhou je opravdu těžké. Pořád jsem přemýšlel, proč se tady prostě nemůžou v klidu dohodnout – a všichni by tu nadále žili spokojení a šťastní. Řekl jsem si, že s takovým filozofováním musím přestat, protože to nikam nevede. Za dvacet minut jsme měli odejít. Nejhorší na tom bylo, že jsem se nemohl rozloučit s kamarády. Jediní, koho jsem před odjezdem viděl, byli babička s dědou. Bydlí totiž nad námi. Byli už moc staří na to, aby jeli s námi. Opět jsme si pořádně pobřečeli, protože jsme věděli, že to je asi naposledy, co se vidíme. To by ta hloupá válka musela brzo skončit, a to se asi nestane. Nábytek a některé jiné věci jsme jim nechali, aby je prodali a vydělali si aspoň na jídlo. Nasedli jsme do auta, naposled zamávali prarodičům a odjeli do Turecka.

Ještě dlouho jsem zůstal opřený hlavou o sklo a díval se na vzdalující se rodné město. Až zmizelo úplně. Všech třináct let bylo najednou minulostí.

Cesta byla velmi dlouhá a náročná. Během ní jsme udělali mnoho přestávek na pití, jídlo a záchod a snažili jsme se co nejvíce šetřit, abychom měli peníze do Evropy. Dorazili jsme do přístavu. Táta dokonce prodal auto, kterým jsme přijeli, nějakému chlápkovi, abychom měli víc peněz.

V přístavu bylo mnoho lidí. Několik dní jsme čekali na loď, která nás odveze. Když jsem ji viděl, řekl jsem si, že to nemůže dopadnout dobře. Nátěr opadával do moře a loď byla celá rezavá. S dalšími asi dvěma sty lidmi jsme vyšli po můstku, který vedl na palubu. Po dvou hodinách jsme mohli vyplout. Loď byla naprosto přecpaná. Řekl bych, že její kapacita

byla tak o sto lidí menší. Mířili jsme do Řecka. Loď se dost houpala a já k ní ztrácel poslední důvěru.

Během plavby jsem potkal kluka přibližně stejně starého, jako jsem já.

„Odkud jsi?“ ptám se v angličtině, kterou jsem se naučil ve škole.

„Z Afghánistánu,“ odpověděl.

„Já ze Sýrie,“ pokračoval jsem.

Kluk se rozpovídal o tom, proč vlastně cestuje do Evropy. Důvody byly jasné. Chudoba, válka, ale také náboženství, protože byl křesťanem v islámské zemi. Cesta byla relativně dlouhá, protože ten lodní šrot byl vůbec rád, že pluje.

Dorazili jsme do řeckého přístavu. Byl jsem neskutečně šťastný, poněvadž jsem věděl, že hodně uprchlíků to štěstí nemělo. Dobrovolníci a řecké záchranné složky nám dali jídlo, pití a nějaké deky. Můj afghánský kamarád se mi někde v davu ztratil. Tušil jsem, že někteří Evropané mají z nás uprchlíků strach a celkem jsem je chápal, protože riskují své bezpečí, pomáhají, a nevědí, jestli ten nebo onen uprchlík je terorista, či člověk, který potřebuje pomoc. I já jsem si v duchu říkal, když jsem viděl nějakého migranta: „Jsi uprchlík, nebo terorista?“ Vždy jsem ale doufal v to první.

Naším cílem bylo dostat se do Německa. Museli jsme přes Makedonii, Srbsko, Maďarsko, Rakousko a Česko. Cesta byla velmi, velmi dlouhá. Neustálé čekání na hranicích nebo čekání na vlak. Byl jsem ochoten vše podstoupit, protože jsem doufal, že je přede mnou život bez války. Všechny země jsme celkem v poklidu prošli, projeli, pouze v Maďarsku jsme se trochu zdrželi. Teď už nás čekala jen Česká republika. Tam jsme však byli zadrženi, což jsme docela chápali.

Ocitli jsme se v uprchlickém táboře.

Všechno je tady jiné. Divné. Jídlo mi nechutná. Co tady budeme dělat? Rodiče se zdají unavení. Táta většinou sedí, jen tak chodí a dívá se, máma se snaží uklízet, ale není ani co.

Řečí, kterou mezi sebou mluví lidé, co se o nás starají, nerozumím, ale jsou velmi milí. Pořád se na nás usmívají, asi se snaží ulehčit nám situaci. Sedím a dívám se. Malé děti si hrají, jedna žena pláče. Ale jinak je kolem zvláštní klid. Nevím ani přesně, kde jsme. Někdo říká, že je to Bělá, ale nevím, jestli tomu rozumím dobře. Na dveřích je vedle angličtiny napsáno INTEGRACNÍ AZYLOVÉ STŘEDISKO. Snažím se to opsat a taky vyslovit.

Táta se rozhodl, že požádáme o azyl v České republice, protože už se nám prostě do Berlína nechce.

Začali jsme se připravovat na život v cizí zemi. Pilujeme češtinu, aby naši mohli co nejdříve do práce a já do školy. Je to velmi těžký jazyk.

Ale slečna, která nás učí, je velmi šikovná a milá, snaží se nám pomoci. Potom, co byly vyřízeny všechny úřední papíry týkající se azylu, jsme byli z uprchlického tábora propuštěni. Já mohl konečně do školy a táta do práce.

Pamatuji si první ráno, kdy jsem přišel do školy a sedl si k nějakému klukovi. Celá třída se na mě podivně dívala, protože na někoho tmavé pleti nebyli zvyklí. Ano, ve třídě byli Vietnamci, Ukrajinci, avšak Arab žádný. Začali si cosi šuškat, ale já jim nerozuměl, protože v češtině ještě nejsem úplně dobrý. Když jsem přišel ze školy domů, rodiče mi ukazovali v televizi demonstrace lidí, kteří jsou proti islámu a uprchlíkům. A bylo jich hodně. Měl jsem trochu strach, ale byli jsme na tom vlastně stejně. Já se bojím jich a oni mě. Doufal jsem, že se to časem spraví.

Snažil jsem se bavit se svým spolužákem v lavici. Museli jsme ještě v angličtině, ale češtině jsem rozuměl čím dál víc. Zjistil jsem od něj, že je Žid. Někdo by si mohl myslet, že s ním budu mít problém, ale já neměl a ani nechtěl mít. Bral jsem ho jako člověka, jako spolužáka, jako kamaráda. Velice mě potěšilo, že jsme se na tom shodli. Shodli jsme se také na tom, že ty rozdíly mezi námi dělají jen politici, dospělí a různí islámští radikálové.

Podle dalších zpráv, které jsem viděl, jsem pochopil, že v Česku je rasismus docela aktuální téma. Jednou jsem viděl, jak Romové napadli bílého člověka, pak zase bílý Roma. Chtěl jsem to změnit. Chtěl bych, aby se lidé respektovali, tak jako se respektujeme já a můj kamarád. Moc jsem si přál, aby byly zničeny všechny teroristické organizace, jako jsou Islámský stát, Tálibán a další.

Ve škole jsme dostali úkol napsat, kam půjdeme na vysokou školu a co bychom chtěli dělat. Já poprvé napsal něco v češtině a bylo to: „Chci jít do politiky, abych mohl dělat to nejlepší pro obyvatele Česka. Pro ateisty, křesťany, židy a muslimy.“

Sklenice vína

**Tereza Třetinová (14 let), Gymnázium Moravský Krumlov
1. místo ve II. kategorii**

Byl červen. Petr seděl na terase svého domu a hleděl na krajinu, která jej obklopovala. Vinice se rozprostíraly do nedohledna, vrcholky hor se ztrácely v modravém nebi a sem tam prolétl kos, špaček či bzučící včela. Ve světle slunečních paprsků se leskla ranní rosa a vzduch voněl létem. Jedinou připomínkou po včerejší bouři byl příjemně chladivý vánec, jenž ho šimral na kůži.

V ruce držel sklenici vína. Loňského. Hleděl do dále a vzpomínal na ni. Tělo mu zaplavovalo hřejivé teplo, ale zároveň mu na zádech vyskákala studený pot. Stále se nedokázal zcela úplně smířit s tím, co jí udělali. Stále nedokázal pochopit, proč si ukázali zrovna na ni. Stále na ni myslel. Stále ji miloval.

Byla nádherná. Měla dlouhé černé havraní vlasy, které bláhově plávaly ve větru. Oči laskavé a vstřícné jako křišťálová studánka. Její milý úsměv rozpouštěl i to nejledovější srdce. Smála se jako dítě, které je šťastné a za darem radosti nehledá nic, co by si život chtěl vzít na oplátku. Líbilo se mu, jak krčila nos, když nad něčím dumala. Jak na něj spiklenecky mrkla, když mu sdělila tajemství. Jak mu za noci šeptávala slovíčka touhy. Jak jej milovala. Celým svým srdcem. Oddaně, opravdově, bez bázně a strachu. Bez lsti a očekávání. Bez pomsty a pokoření. Milovala ho tak, jak dokážeme milovat jen jednou za život.

Byla velmi statečná a do vínku dostala notnou dávku odvahy. Nebála se postavit na odpor a něčím se vyjímat. Neskrývala to, čím je. Nestyděla se za to. Neviděla důvod, proč se za svůj původ hanbit. Byla židovka a o své víře vždy mluvila hrdě, s pokorou a oddaností. Na prsou nosovala žlutou hvězdu bez ostychu. Vždy ji nechala, aby prozářila pobledlou krajinu, v níž kráčela a vždy ji nosila se vztyčenou hlavou. Tak, aby ji každý viděl. Líbila se mu. Obdarovával ji květinami. Různými druhy. Kopretinami, sedmikráskami, pampeliškami, sněženkami, bledulemi, pomněnkami, fialkami, růžemi, fréziemi, čekankami, zvonečky, chrpami. Miloval, jak se vždy nechala omámit jejich blaženou vůní a přenést do dalek, kde by milovala žít. Kde by svět miloval ji.

Žili šťastně a vypadalo to, že až do smrti, ale osud si pro ně vybral jinou kapitolu, v níž měli hrát hlavní roli. Jednoho dne přišli a odvedli si ji. Vzal mu ji. Jen tak. Bez varování. Jako by nic. Luskli prsty, pronesli pár výhrůžných slov, zvolali pár nadávek a ona zmizela. Zbýl mu jen závan její vůně a prázdná světnice bez lásky, bez tepla, bez světla. Bez naděje, bez víry, bez touhy.

Bojoval. Pral se pro ni. Nechtěl se vzdát. Ale nakonec zůstal pokořený.

Vrátili mu ji až po válce. Zbídačenou, poničenou, ztracenou. Plápolající jiskřičky radosti, lásky a štěstí vymizely z jejích očí. Byla smutná, ponořená do sebe. Plakala. A jako kdyby zapomněla, jak se smát. Třásla se a hleděla do prázdna. Byla zlomená, nevěděla jak dál.

Nemohla žít dál. A on to věděl ještě dřív, než mu nadobro odešla.

Vytratila se v noci. Ráno ji hledal a našel v krvavě zabarvené vodě ve vaně v koupelně. Oči měla zavřené a ve tváři výraz osvobození. Byla volná. Již víc ji nemohli ničit, již víc ji nemohli nic brát. On byl vlastně i rád, že již byla svobodná. Uvědomoval si, že jeho dívky ukradli vše už toho dne, co si ji odvedli. Zavřeli ji tam, kde se duše mění, kde svět přestává dávat smysl, kde slunce ztrácí na kráse nového dne. Nevinil ji z toho všeho, vinu spatřoval jen v nich. Nezlobil se na ni, že ho nechala samotného, že volila smrt. Zlobil se na ně, že jí ukázali cestu do pekel. On věděl, že musela jít.

Tak tu teď seděl na terase od jejího odchodu a stále spatřoval ten stejný zpřeházený svět. Občas ho přepadaly myšlenky, že umřela zbytečně a že se lidé z ničeho nepoučili. Že zapomněli hned, jak vojáci složili své zbraně. Mrzelo ho, že snad nikdo nic nepochopil. Bolelo ho čelit kruté pravdě, která bolela, páčila, ničila, vraždila. Brala si tady a teď. Bez okolků. Jen tak. Přiměl se ale věřit, že nemohla jinak.

Nevěděl, jak by měl žít dál. Stýskalo se mu po ní. Jak moc. Chyběl mu její vlídný hlas a křehký zjev. Její ladné pohyby a něžné polibky. Její dobrotivé srdce a její bezelstný pohled na svět. Chyběla mu. Stále ji miloval.

Pozvedl sklenici bílého vína vonícího letním vánkem bezedných nocí a neutichajícím světlem naděje. Připil na ni. Na tu, která mu ukázala, že na světě existuje láska. Na tu, která mu dala všechno, o čem vždy snil a nedokázal si přiznat, že by to někdy mohl dostat. Na tu, která se zdála nepokořitelná, ale zlomila ji krutá doba, ve které byla uložena do kolíbký a nucena vyrůstat. Připil na ni. Na tu, která hledala za každým stínem světlo a spatřovala i v těch nejděsivějších lidech kousek dobra, které bylo nepatrné, ale pro její oči to nejviditelnější. Na tu, jež rozbili a nedovolili v poklidu dopsat svůj příběh. Na tu, již zničili život. Na tu, již pokořila válka. Na tu, kterou miloval a vždycky milovat bude.

Předhození

**Tereza Vysloužilová (16 let), Cyrilometodějské gymnázium,
Prostějov, Čestné uznání ve II. kategorii**

Ahoj,

jmenuji se Thea Gartnerová. Je mi 10 a půl a bydlím v malém belgickém městečku s rozkošným názvem Halen. Není ani velké, ani malé, je prostě naše. Tatínek Nicolas má obchod s jídlem, a protože je v městečku jediný obchod a ten je náš, nevedeme si vůbec zle. Moje maminka se jmenuje Manon a je moc krásná. Tatínek říká, že jsem celá po ní. Mám ještě malého bratříčka Thomase a sestřičku Emmu. Jsou dvojčata, a když jsem byla malá, pořád jsem si je pletla. Teď, když je jim už pět let, nepletu si je tak moc, protože Thomas nosí zelené krátké kalhoty a Emma modré šatičky. Chodím do čtvrté třídy a jsem ve škole moc dobrá, protože mám vždy samé jedničky. Do školy se mnou chodí spousta dětí, ale ze všech nejradši mám Sarah Steinerovou. Jsme nejlepší kamarádky a sedíme spolu dokonce v lavici. I naše maminky a naši tatínci se znají a jsou taky kamarádi, protože je rodina Sarah stejně jako ta naše židovského vyznání. U nás ve vesnici není moc Židů, ale za to se všichni známe a navštěvujeme se. Občas se stává, že se mi za moji víru někdo směje nebo mě škádlí. Mrzí mě to, protože nechci být jiná a tím možná i trochu odstrčená, ale tatínek říká, že být jiný není nic špatného, koneckonců každý jsme svým způsobem jiný. Naštěstí mám Sarah.

Dnes je zrovna 5. dubna. A víte co? Mám 11. narozeniny! Miluju narozeniny. Je to nejlepší den v roce. Spousta dobrot a dárky jenom pro mě. Maminka pro mě upekla dort, je celý čokoládový a hrozně dobrý. Od tatínka jsem dostala nové šaty. Jsou moc krásné, celé bledě modré s tmavě modrou stuhou okolo pasu. Dokonce jsem k nim dostala nové botky, černé lakýrky a mají i podpatek, který klope při každém kroku. Mám ohromnou radost! Přišla mi popřát i Sarah a má pro mě taky dárek, knížku. Moc ráda totiž čtu a ona to dobře ví. Hned po ní jsem totiž druhý největší knihomol ze třídy. Sedíme všichni na zahradě, povídáme si, smějeme se a jíme dobroty od maminky, Thomas s Emmou si hrají s míčem. Když přišel večer, museli jít Steinerovi domů. Pomohla jsem mamince

s úklidem stolu a umýváním nádobí, dvojčata už asi spala a tatínek listoval poštou a novinami. Najednou se mu udělala na čele vráska a se zaujetím se začel do jakéhosi článku, ani nezareagoval na mamčinu otázku, co se děje. Otočil se na mě a s vážným výrazem ve tváři mi řekl: „Theo, do postele. Hned!“ Nechápala jsem, co se děje, ale poslechla jsem a šla do postele. Za dveřmi kuchyně mě ale zvědavost přemohla, přikrčila jsem se za roh a poslouchala, co si vlastně povídají. „Co se děje, Nicolasi?“ zeptala se ustaraně maminka. „Hitler! To se děje. Němci se blíží k našim hranicím, a jestli se něco nestane, obsadí i Belgii a ty moc dobře víš, co to pro nás znamená,“ odpověděl. „Snad nemyslíš...“ - „... ano myslím, maminko!“ Skočil tatínek mamince do řeči, „znamenaloby to strach a možná i smrt nevinných lidí.“ Ta slova se mi zaryla do mysli jako červ do sladké třešně. Jaký strach a jaká smrt? Vždyť jsme nikomu nic neudělali, tak proč nás chtějí zabít? Vyhrkly mi slzy. Už jsem nechtěla slyšet nic a rozběhla se po schodech do svého pokoje, tam jsem zabořila hlavu do polštáře a brečela jsem tak dlouho, až jsem usnula. Ráno jsem seděla u snídaně, ale jíst jsem nemohla. Pořád jsem musela myslet na to, co tatínek včera říkal mamince. V hlavě mi běhaly nejrůznější myšlenky na to, co s námi bude, jestli se to, co v těch novinách psali, opravdu stane. Tatínek si všiml, že nejím a zeptal se, jestli mi něco není a co se děje. Podívala jsem se na něho a upřímně se ho zeptala: „A budeme se muset stěhovat?“ Tatínek na mě nechápavě koukal. „Co to povídáš, Theo?“ - „Včera jsem vás slyšela,“ řekla jsem se svěšenou hlavou. Chvilí bylo ticho. „Budeme se teda stěhovat?“ zeptala jsem se nesměle. „To já nevím, to já nevím,“ odpověděl a já viděla starost v jeho očích. Celý den byl pak takový jiný než ty ostatní, pochmurný, zamyšlený. Nebyl slyšet smích jako vždycky. Tatínek i maminka vypadali ustaraně a bylo vidět, že se trápí.

Za měsíc poté Němci opravdu Belgii dobyli. Nám tak začaly nejhorší roky života a většina z nás si začala uvědomovat, že jsou nejspíše i poslední. Dříve než jsme stačili ze země utéct, zavřeli Němci pro Židy hranice. Byli jsme vězni ve vlastní zemi. Neměli jsme kam utéct, nemohli jsme nic dělat, jen čekat, co se bude dít. Tatínkovi dokonce zabavili obchod, takže jsme stěží vyžili, ale byli jsme spolu a živí, tak jsme si nestěžovali. Tedy alespoň zatím.

Byl listopad 1940, nám už docházely zásoby a nejistota v nás hlodala čím dál tím víc. Tatínek se už tolik nesmál a ani maminka už nebyla tak krásná jako dřív. I Thomas s Emmou si nehráli zdaleka tak často jako dřív. Všechny nás ovládl strach. Jednou večer přišel tatínek domů, přinesl pár zásob od známých, vypadal vyděšeně, neklid s ním cloumal, a když mluvil, tak skoro šeptal. „Tatínku, stalo se něco?“ zeptala se Emma

s obavou. „Děti, vemte si něco k jídlu a do postele. Okamžitě!“ Je to tu zase, zase se něco děje, stejně jako před půl rokem. Srdce mi sevřela úzkost. Už ne, už nechci další špatné zprávy. Chci zpátky naši spokojenou bezstarostnou rodinu jako před válkou, kdy jsme se smáli, chodili ven a byli šťastní. Sedím ve stejný čas na tom samém místě jako onehdy a poslouchám teď už s mnohem větším strachem, co tatínek řekne. „Němci zřídili v Polsku vyhlazovací tábory pro nás, pro Židy, a tady už taky začali.“ - „Vyhlazovací tábory?“ - „Ano, tábory smrti, kde testují na lidech způsoby masového zabíjení, které si ani nedokážeme představit. S lidmi je tam zacházeno jako se zvířaty a jsou posíláni do plynových komor nebo odstřelováni jako psi, a kdo nemá to štěstí, že je usmrcen hned, zemře hladu nebo na neohavnější nemoci, lidé jsou dokonce mučeni nebo posíláni na místa, kde je udřou k smrti.“ Z tatínkova hlasu zněla hrůza a zděšení. Maminka mlčela. Nemohla nic říct. Nedivím se jí, vždyť teď možná přijde o své děti, o manžela a nejspíš i o vlastní život. A proč? Protože si kdosi kdesi řekl, že jsou Židé špatní a nemají dostatek důstojnosti, aby měli právo na život. Po chvíli se maminka vzpamatovala a zeptala se tatínka: „Co budeme dělat? Zůstat tu nemůžeme, to je jistá smrt. Utéct taky nemůžeme, protože by nás chytili na hranicích.“ - „Musíme se schovat do hor a doufat, že nás Pán ušetří.“ - „Ale co Steinerovi? Nemůžou tu zůstat. Musejí jít s námi!“ - „Dobře. Zítra vymyslíme plán, i se Steinerovými.“ Když rozhovor skončil, ani jsem nedýchala. Srdce mi na okamžik přestalo bít a hlava se mi z množství myšlenek rozbolela. Pomalu jsem odešla do svého pokoje. Byla jsem jako tělo bez duše, jako omráčená, ochrnutá. To pomyšlení na smrt... Ne! Nechci na to myslet. Vzala jsem do ruky knížku, kterou mi dala Sarah na moje narozeniny. Třeba na chvíli zapomenou na realitu, ale nešlo to. V hlavě mi pořád proudily nejrůznější myšlenky a představy. Ráno jsem se probudila, ale z postele jsem nevylezla až do poledne. Jen tak jsem ležela, hleděla do stropu a snažila se utřídit si myšlenky. Zdola jsem slyšela hlasy, ale nerozuměla jsem, co říkají. Po chvíli za mnou přišla do pokoje Sarah. „Ahoj, řekli mi, že tě najdu tady,“ řekla s úsměvem. Ani jsem ji nepozdravila, dál jsem hleděla do stropu, jako by tu ani nebyla. „Mám strach, Sarah,“ řekla jsem po chvíli. „Proč? Co se děje?“ - „Tobě to rodiče neřekli?“ - „A co?“ Sarah na mě nechápavě hleděla. Když jsem jí řekla všechno, co jsem den předtím slyšela, zůstala beze slova sedět vedle mě, jako by uviděla ducha. Hlavu měla svěšenou a viděla jsem, jak se jí do očí derou slzy. „Ale... ale...“ neudržela to a rozbřečela se. Objala jsem ji, ale dlouho netrvalo a brečela jsem taky. Tak jsme tam seděly na posteli v objetí a se strachem, co bude dál, jsme brečely, no prostě, jako malé holky. „Půjdeme dolů a možná tam najdeme i něco

k jídlu, ano?“ Sarah si otřela tvář a souhlasila. V kuchyni seděl tatínek a tatínek Sarah a domlouvali se, co bude dál. Maminka nám připravila něco malého k jídlu. „Nemůžeme to déle odkládat. Bůh ví, jestli už Němci nezačali s deportací. Odešel bych ještě dnes.“ - „Ne. Dnes se sbalíme a zítra vyrazíme na místo, jak jsme se dohodli, ano? Zítra za úsvitu u starého mlýna.“ - „Dobře.“

Rozloučili jsme se a oni odešli. Začali jsme balit. „Jen to nejnutenější!“ opakoval tatínek pořád dokola. Každý jsme měli na cestu jen batoh, který jsme unesli a v něm pár kousků oblečení a něco málo jídla a vody. Večer tatínek zakopal na zahradě všechny cennosti, které nám ještě zbyly. „To kdybychom to přežili, abychom měli něco do začátku.“ - „Tati, počkej! Ještě moje knížka!“ - „Chceš ji tam dát taky?“ - „Ano, prosím.“ - „Tak dobře,“ odpověděl tatínek s úsměvem. Naposled jsme se navečeřeli u našeho stolu a šli jsme naposled spát do svých postelí. Probuzení nebylo ani trochu příjemné. Vstávat s pocitem, že už svůj vlastní dům možná nikdy neuvidíte, je těžší, než se zdá. Teple jsme se oblékli, to víte, v listopadu už je u nás v Belgii trochu zima, vzali si své batohy a se slzami v očích jsme se loučili s naším domovem. „Sbohem ...“ pohládila maminka kliku od domu. „Neboj, vrátíme se sem,“ snažil se ji utěšit tatínek, „ale teď už rychle ke starému mlýnu.“ Když jsme tam dorazili, Steinerovi už na nás čekali. Sotva jsme se pozdravili a vyrazili jsme neznámo kam. Jen tatínek s panem Steinerem věděli, kam jdeme, a my ostatní jsme se ani neptali. Šli jsme dlouho lesem, skoro celý den. K večeru jsme dorazili k menší osadě, bylo tu jen pár domků, před kterými se páslo pár oveček. Byly roztomilé. Tatínek se šel zeptat, jestli bychom tady mohli zůstat přes noc. Měli jsme štěstí. Dnes jsme měli alespoň trochu pohodlí, dokonce i něco k jídlu jsme dostali. Šli jsme spát, byli jsme unavení. „Zítra už budeme na místě,“ řekl mi táta, když mě ukládal do postele, dal mi pusu na čelo a odešel. Vedle mě ležela Sarah a u našich nohou Thomas s Emmou. Myslela jsem na to, jak to místo, kam jdeme, bude asi vypadat a jestli to zítra zvládneme ujít a hlavně co Emma s Thomasem, vždyť je jim teprve šest. Po chvíli jsem ale usnula, byla jsem příliš vyčerpaná. Nebyla jsem zvyklá na tak dlouhé cesty pěšky. Další den jsme se rozloučili s našimi hostiteli, byl to starší manželský pár a ta babička vypadala moc hezky. Moje babička už nežije, vlastně ani jedna, umřely, když jsem byla malá. Vydali jsme se na další tentokrát už ne tak dlouhou pouť. Celou cestu jsme šli do kopce a bylo vidět, že nás už opouštějí síly. Konečně! Náš nový domov byl na dohled a všem se okamžitě zlepšila nálada. Byla to taková menší chata, srub v horách obklopený lesem a nedaleko byl dokonce potok. Prostě místo jako z pohádky. „Takže...“ začal tatínek s organizací, „... Thomas a Emma

tady zůstanou a odpočinou si, Manon s Helen by šly pro vodu, my dva s Dylanem půjdeme nasekat dříví, co říkáš? A Thea se Sarah tady mezitím dohlédnou na dvojčata a trochu poklidí ve srubu, ano?“ - „Tati a mohl bych jít s vámi?“ zeptal se překvapivě čilý Thomas. „Proč ne. Za chvíli jsme zpátky.“ Se Sarah jsme ve srubu trochu uklidily, a když se vrátili táta s Dylanem a maminka s Helen, rozdělali jsme oheň, převařili vodu na pití a snědli to, co jsme měli z domu. „Theo!“ - „Ano, tatínku?“ - „Tady, ten je pro tebe.“ - „Diář?“ - „To abys věděla, co je za den, víš? Ale teď už do postele.“ - „Díky, tati. Dobrou.“ Poprvé za celého půl roku jsem neusínala s pocitem úzkosti, ale s nadějí, že teď už bude všechno jen dobré.

Uběhly dny, týdny, měsíce a my stále spokojeně žili ve srubu, sbírali jsme lesní plody, houby, dokonce se tatínkovi nebo Dylanovi občas podařilo ulovit i nějaké to menší zvíře. Za tu dobu jsme se naučili dokonce poznat jedlé části některých rostlin, protože Helen studovala botaniku. Byli jsme jako pravěcí lidé, kteří postupně objevovali, co všechno příroda poskytuje. Já měla u sebe stále ten diář, který mi tatínek při našem příchodu dal, a každý den jsem přeškrtnla jedno datum, abychom věděli, co je zrovna za den. Každý večer jsme sedávali u ohniště a povídali si příběhy, vtipné i strašidelné. Až jednou...

„Slyšeli jste to?“ - „Co?“, zeptala se Helen tatínka, který něco zaslechl, nastražil uši, aby slyšel lépe, a po chvílce řekl: „To já právě nevím.“ Za chvíli jsme to ale slyšeli všichni. „To je ... to je němčina!“ vykřikl s hrůzou Dylan. Ne, to ne! Našli nás. Ale jak? Všem se zatajil dech. Emma se rozbřečela. „Mami, já nechci umřít,“ vyhrkla, utíkala k ní a maminka ji objala. „Nicolasi, co teď?“ - „Rychle dovnitř! Sbalte si věci, rychle! Musíme utéct!“ Jako by do nás střelil. V mžiku jsme si sbalili věci a utíkali jsme pryč. Německé hlasy se pomalu vzdalovaly. Zastavili jsme se až po několika kilometrech běhu, až když německé rozkazy úplně zmizely. „Jsme všichni?“ zeptal se udýchaně Dylan. „Dva, čtyři, ... ano jsme všichni,“ oddechl si tatínek. „Musíme jít dál, jinak to nejde. Nemůžeme riskovat, že nás chytí!“ - „Máš pravdu, Helen, jdeme!“ Šli jsme celé odpoledne až do večera a pak i v noci. „Chvíli si odpočineme. Lehněte si a za pár hodin zase půjdeme. Vezmu si hliďku, a kdyby něco, vzbudím vás.“ Všichni jsme si lehli do spacáků, které jsme měli s sebou, a tatínek se uvelebil na pařez a pozorně poslouchal, jestli se k nám někdo neblíží. Nemohla jsem hrozně dlouho usnout. Strach mi nedal spát. Vyčerpání mě ale přemohlo. Noc naštěstí proběhla v klidu a ráno jsme znova vyrazili, plní strachu, že nás Němci chytí. Byli jsme rychlí, ale oni byli rychlejší. Po několika dnech nás dostihli, vyčerpané a hladové, ale ze všeho nejvíc vyděšené, co s námi udělají. Chytli nás a odvěkli do vězení. Tam jsme čekali na verdikt,

který už jsme vlastně znali. Mecheln. A pak Osvětim. A pak? Už nic. Konec. Naložili nás do aut jako zvěř, mačkali jsme se v nákladácích po stovkách. Před Mechelnem jsme se naposled objali, společně pomodlili a snažili se smířit s tím, že se možná vidíme naposled. Tisíce a tisíce Židů. A nemilosrdní dozorcí, kteří neustále řvali něco německy. Nerozuměla jsem jim. „Männer links, Frauen rechts! Schneller!“ řval jeden z dozorců. Nepotřebovala jsem rozumět, bylo to jasné.

Muži doleva, ženy doprava. Snažila jsem se držet u maminky a Helen. Naposledy jsem zamávala tatínkovi, Thomasovi a Dylanovi. „Mám vás moc ráda!“ křičela jsem přes nádvoří se slzami v očích. Doufám, že mě slyšeli, snad ano. Chytla jsem Sarah za ruku. „Theo, kam nás to vedou?“ „Dovnitř, tam, kde teď budeme bydlet,“ odpověděla za mě maminka. Vešly jsme dovnitř a mně přejel mráz po zádech. Zubožené matky, dcery, sestry se tady tísnily v hrozných podmínkách. V jejich tvářích jsem neviděla nic než strach a úzkost. Za chvíli za námi přišel jeden z dozorců a začal na nás mluvit něco německy. „Nächste Woche deportieren wir sie nach Auschwitz! Mahlzeit ist einmal pro Tag und alle Berichte werden Oberführer kundmachen! Alles klar?“ Ani nečekal na odpověď a odešel. Nerozuměla jsem mu, co říká, ale bylo mi to jedno. „Sarah, ať se děje cokoli, nesmíme se rozdělit, jasné?“ - „Ano, nikdy.“

Uběhl týden a přišel den deportace. Zase jsme se mačkali v nákladáku. Osvětim byla ještě horší než Mecheln. Tady už byla cítit smrt. Ze všech stran. „Kinder hier!“ No to snad ne! Teď přijdu i o maminku a Helen?! „Mám vás ráda!“ křičela jsem, jak nejvíc jsem mohla. Poslední zamávání. „Sarah, Emmo, pořád spolu, ano? Pořád!“ Chytly jsme se za ruce a šly spolu se zástupem vyděšených dětí do zóny vyhrazené právě nám, teď už nejspíše židovským sirotkům. Vedli nás okolo místa, kam házeli mrtvá těla. Vychrtlá, polonahá, mrtvá těla těch maličkých, nevinných dětí. V kasárnách nám dali pruhovaný mundúr a ponechali nás vlastnímu osudu. Když jsme dostali najíst jednou denně, bylo to moc. My tři jsme se snažily držet se pořád u sebe a večer jsme se společně s ostatními vězni modlily takto: „Hospodine, Pane náš a králi všemohoucí, zachraň nás, své děti, před zlostí a nenávistí těchto lidí, pro své svaté jméno.“ A Pán nás neopouštěl a my jsme přežívaly týdny, měsíce, celý rok. Jednoho dne nám ale odvedli Emmu. Prý protože je z dvojčat. Nechápala jsem, proč zrovna kvůli tomu, že je dvojče, ale každý večer jsem se modlila i za ni a neztrácela jsem víru v Hospodina, že nás zachrání a my se brzy dostaneme z tohoto odporného místa nenávisti. Uběhl rok, dva a my se Sarah jsme byly stále na živu a vždy spolu. Byl to zázrak. Viděly jsme spoustu našich kamarádů umřít nebo jich bylo hodně odvedeno. Poslední dobou už nám

ale taky začínaly docházet síly a vypadalo to, že už nám taky nezbývá moc času. V táboře se ale najednou začaly dít zvláštní věci. Bylo vidět, že Němci začali panikařit a začali přesouvat vězně nebo je hnát na takzvané pochody smrti, kde většina z nich zemřela. Za nějaký čas byla Osvětim osvobozena Rudou armádou. „Sarah, my to dokázaly! Přežily jsme!“ Objala jsem ji a měla jsem ohromnou radost. Bylo to, jako bychom se znovu narodily. Dostaly jsme oblečení, jídlo a za několik měsíců po tom, co jsme podstoupily několik lékařských vyšetření, nás pustili domů.

Když jsme vyšly před bránu Osvětimi, nevěřily jsme, že jsme opravdu volné. Nadechly jsme se čerstvého vzduchu bez pachu tlejících těl, mohly jsme se volně procházet, nemusely se bát o svůj život. Za peníze, které jsme dostaly, jsme nasedly do vlaku a za pár dní jsme dorazily do Bruselu a odtud stopem do Halenu. Když jsme přijížděly k Halenu, byly jsme dojaté a slzy se nám draly do očí. Vystoupily jsme z auta a zůstaly jsme asi půl hodiny stát jako opařené, nebyly jsme schopné udělat krok. Jsme tu! Doma! Konečně jsme se vzpamatovaly a vyšly jsme k našim domům. Procházely jsme městečkem a viděly všechny škody, které Němci napáchali. Zbořené domy, náš krásný kostel! Je pryč. Zbyly z něj jen rozvaliny. Co bylo ale nejhorší, byly zmařené životy a spousty vdov a sirotek, které zůstaly právě po mrtvých vojácích. No jo, ale co naši, Thomas, Emma, Helen a Dylan. Kde jsou všichni? Přes všechnu tu radost ze svobody jsme na ně úplně zapomněly. „Třeba se ještě vrátí,“ řekla Sarah, ale moc přesvědčivě to neznělo. Dům Sarah už jsme nenašly, dorazily jsme tedy k tomu našemu. Válka na něm byla opravdu znát. Měl propadlou střechu, vymlácené okenní tabulky a zahrada byla zarostlá vysokou trávou a plevem. Opatrně jsem otevřela branku a kráčely jsme se Sarah ke dveřím. Nic jsme neříkaly, bylo hrobové ticho. Chytla jsem za kliku, nadechla se a zabrala. Dveře se se skřípotem otevřely a my vešly dovnitř. Srdce se nám rozbušilo. Otevřela jsem dokořán. Naše předsíň, kuchyň, obývací pokoj, všechno jako když jsme odcházeli. „Tak počkat! To tu přece nebylo!“ V prádelně visela na šňůře pánská košile a v kuchyni ležel velký batoh. Vystoupaly jsme nahoru po schodech a tam, v ložnici, ležel další batoh, postele byly rozházené a bylo vidět, že v nich někdo spává. „Theo, co to má být?“ řekla trochu vylekaně Sarah. „Podíváme se ještě na zahradu.“ Vyšly jsme kuchyní zadními dveřmi do zahrady, kde se na trávě povalovali dva celkem pěkní mladíci, asi vojáci. Mohli mít tak okolo dvaceti, leželi se zavřenýma očima a nejdřív si nás ani nevšimli. „Hej, co tu chcete?“ řekla jsem po chvíli rázně. Konečně si všimli, že stojíme jen kousek od nich: „Oh, zdravím dámy, nějaký problém?“ - „Ležíte nám na zahradě!“ osmělila se po chvíli Sarah. „To jsme nevěděli, krásné slečny!“ probudil

se i ten druhý. „Co jste vůbec zač?“ - „Jsme dva kluci, co nemají kam jít, a váš dům byl až do dneška prázdný, tak jsme mysleli...“ - „Že už nikomu nepatří, že?“ - „Nechte nás tu, prosím. Naše vesnice vybombardovali a domy zničili, opravdu nemáme kam jít.“ - „Co říkáš, Sarah, necháme si je tu? Můžou se nám hodit!“ šeptala jsem Sarah do ucha. „Mně se docela líbí,“ uculovala se Sarah. „Tak tedy dobře, můžete tu zůstat, ale lenochy tu nestrpíme!“ oznámila jsem jim naše rozhodnutí s úšklebkem. Tak jsme tedy získaly nové spolubydlící. Jmenovali se Mark, ten měl tmavé krátké vlasy a zelené oči, a Luis, ten byl zase pro změnu blondatý kudrnáč s modrýma očima. Oba byli vysocí a hubení. Netrvalo dlouho a stali se z nás nerozluční přátelé. Protože byl náš dům ve velmi špatném stavu, začali jsme s opravami. A než byl dům hotový, měli jsme tu dva nové páry. To víte, nám bylo 16 a jim 21. To se přece jenom dalo čekat, nebo ne? Od teď jsme byli já a Mark a Sarah a Luis.

Díky cennostem, které můj tatínek při našem útěku zakopal, jsme měli pár peněz na opravu a brzo si kluci našli práci ve fabrice v Bruselu. Zbytku našich rodin jsme se se Sarah nikdy nedočkaly. Až za nějaký čas jsme se dozvěděly, co se s nimi všemi stalo. Mého tatínka a Helen nacisti odstřelili jako každého druhého tam, Bůh ví proč. Dylan zemřel v plynové komoře. Nejhorší osud měli ale Thomas, Emma a moje maminka, na nich dělali Němci nejrůznější pokusy. Maminka zemřela při pokusech s maláří a dvojčata zavřeli do kasáren, vpichovali jim různé injekce třeba pro změnu barvy očí a nakonec je sešili dohromady. Prý chtěli zkusit „vyrobit“ siamská dvojčata nebo co. Nakonec umřeli i oni. S Markem jsme na naší zahradě na památku všech, které jsme ve válce ztratili, zasadili strom, který tam roste ještě teď. Připomíná krutost, které jsou lidé schopní.

Dnes je mi 29, Marka jsem si vzala už před osmi lety, a mám dokonce pětiletou dcerku. Je to přesně 13 let, co skončila válka a já už vedu úplně nový život, ale stále musím myslet na ty hrůzy války. Často se budím hrůzou ze spaní. Zdává se mi, jak nás vedou do kasáren a já se dívám na hromadu vychrtlých, polonahých, mrtvých těl maličkých dětí a na samotném vršku té hromady leží moje malá Manon, mrtvá.

Praděda

**Vojtěch Jaroš (15 let), Gymnázium Z. Wintra,
Rakovník, 3. místo v I. kategorii**

Můj pradědeček, Karel Mathes, který je mým velkým vzorem, se narodil Barboře a Janu Mathesovým roku 1909 v Praze. Rodina se brzy přestěhovala do vesnice Třemošná u Plzně. Zde Karel navštěvoval školu a nutno říci, že nepatřil zrovna k andálkům, spíš byl zlobivý čertík. Učitelé to s ním ale naštěstí vydrželi, a tak v roce 1928 maturoval na obchodní akademii v Plzni.

Po dokončení základní vojenské služby se oženil se svojí kamarádkou od dětství, s Anastázií. A pak přišel rok 1938 a pak válka!

Můj pradědeček, který v té době vykonával funkci vedoucího plzeňského Junáka, si jasně uvědomoval, že proti okupantům se musí aktivně bojovat. Proto se spojil s přítelem Janem Smudkem a společně pracovali pro ON. Nepřálo jim ale štěstí. Jan Smudek dokázal uprchnout a Karla Mathese zatkl gestapo. Podařil se mu ale husarský kousek. Když totiž řidič vozu tajné policie odešel koupit si cigarety a pradědeček zůstal chvíli nezamčený v autě, vykopl dveře a utekl. Po příštích pět let žil v cizině, kam se mu podařilo dostat. Stal se členem jednotky známé jako „Krysy z pouště“ a vyznamenání za hrdinství dostal později za akce u Tobruku.

Po válce si konečně začal užívat klidu. A i když se po únoru 1948 komunisté dívali na válečné hrdiny ze západní fronty skrze prsty, a on musel jít pracovat jako dělník na stavbu, nezoufal si. Dožil se Sametové revoluce a zemřel v roce 1998.

Já si pradědečka nesmírně vážím. Pro mě je to opravdový hrdina a je mi líto, že jsme se nemohli osobně setkat. Ale možná mám v krvi kousek jeho statečnosti, odvahy a schopnosti udělat v danou chvíli tu správnou věc.

Sborník vybraných literárních prací
Ročník 13 – 2015/2016
Redakce: Mgr. Barbora Šteflová
Vydal: © Národní institut pro další vzdělávání
Senovážné nám. 25, Praha 1
Počet kusů: 200

ISBN: 978-80-86956-83-1

SOUTĚŽ DANIEL 2016 – historická část – Výsledková listina I. kategorie

Pořadí	Autor příspěvku	Rok nar.	Adresa školy (kraj)	Název příspěvku
1. místo	Petra Vorlíčková, Šárka Oliveriusová, Pavčina Lindová	2002	ZŠ Libeznice, Měšická 322, 250 65 (Středočeský)	Cesta přes osudy židovských občanů Libeznic až k příběhu dvou kamarádek
2. místo	Lukáš Srba	2002	ZŠ, U Vorliny 1500, 258 01 Vlašim- Vorlina (Středočeský)	Dnešní problematika soužití etnických skupin

SOUTĚŽ DANIEL 2016 – fotografie – Výsledková listina I. kategorie

Pořadí	Autor příspěvku	Rok nar.	Adresa školy (kraj)	Název příspěvku
1. místo	Natalie Hadravová	2000	ZŠ Libeznice, Měšická 322, 250 65 (Středočeský)	Současná minulost

Výsledková listina II. kategorie

Pořadí	Autor příspěvku	Rok nar.	Adresa školy (kraj)	Název příspěvku
1. místo	Pavčina Plíšková	1997	VOSZ a SŠZ v Ústí nad Labem, p. o., Palachova 35, 400 01 Ústí nad Labem (Ústecký)	Pevnost Terezin I.
Čestné uznání	Štěpán Jáně	1998	VOŠ a SPŠ Šumperk, gen. Krátkého 1, 787 01 Šumperk (Olomoucký)	Orchidej

Statistika soutěže Daniel 2015/2016

	Zaslané práce	Oceněné práce	Čestná uznání
Literární část			
1. KATEGORIE	5	3	2
2. KATEGORIE	10	6	2
CELKEM	15	9	4
Historická část			
1. KATEGORIE	3	2	0
2. KATEGORIE	0	0	0
CELKEM	3	2	0
Fotografie			
1. KATEGORIE	6	1	0
2. KATEGORIE	12	1	1
CELKEM	18	2	1

Literární a historická soutěž

DANIEL

Sborník vybraných literárních prací

Ročník 13 – 2015/2016

Redakce: Mgr. Barbora Šteflová

Vydal: © Národní institut pro další vzdělávání

Senovážné nám. 25, Praha 1

Počet kusů: 200

ISBN: 978-80-86956-83-1